A°. 1862. N°. 46. Woensdag 11 Junij. Elfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
„ *Java* . . . . „ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen* . . . . . „ 17,50.
„ *Nederland* . . . . „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; **Agenten:** te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Pasoeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Padang*, VAN ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Amboina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, W. EEKHOUT & Co., en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De JAVA-BODE verschijnt op **Woensdag** en **Zaturdag** van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.
Voor de vijf woorden . . . . ƒ 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling „ 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.
Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór **12 uur**.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Sluiting der Mail,
op Donderdag den 12den Junij.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
H. F. WIERTZ
met
H. C. SIBBALD.
weduwe *van Mourik*.
MR. CORNELIS, 28 Mei 1862.
Eenige kennisgave. (1971)

Married:
J. HENRY GROOS,
to
L. M. J. RICKETTS.
late
J. B. Perry.
BATAVIA, 4 June 1862. (1944)

Bevallen van eenen ZOON, *H. Moll, Chastel*.
BATAVIA, 8 Mei 1862. (2000)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *W. H. Winters, Kloesman*.
BATAVIA, 5 Junij 1862.
Algemeene kennisgave. (1949)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *S. W. Salomons, Schoonheidt*.
BATAVIA, 10 Junij 1862. (2015)

Heden overleed alhier mijn geliefde Echtgenoot, de Heer *J. E. Herderschée*, diep betreurd door mij en mijne twee Kinderen.
J. C. LANGENBERG KOOL.
Wed. J. E. Herderschée.
Batavia, 16 Mei 1862. (1943)

Heden overleed ons innig geliefde DOCHTERTJE *Emma Delphine Viergenie*, in den ouderdom van bijna twee jaren.
H. KRUIJSBOOM.
Kapt. der Infanterie,
SOERABAIJA, den 1 Junij 1862. A. KRUIJSBOOM.
(1950) *geb. Rappa*.

Op den 17 April ll, is te Amsterdam, zacht en kalm ontslapen, onze hoogbejaarde en dierbare vader, de WelEdelGestr. Heer Mr. *Tonco Modderman*, diep betreurd door
P. W. MODDERMAN,
J. J. MODDERMAN,
H. A. MODDERMAN,
W. F. MODDERMAN.
Batavia, 7 Junij 1862. (1945)

Avond-Vendutie
op Woensdag, 11 Junij a. s., ten half acht ure, in het lokaal der
SOCIETEIT DE HARMONIE, door
G. Kolff en Co.,
van eene groote verzameling
BOEKWERKEN,
van Letterkundigen en Wetenschappelijken Aard, waaronder
Bouwkundige, Waterbouwkunde-, Stoom-, Burgerlijke BOUWKUNDE en andere, voorts:
Platen, Instrumenten en Liefhebberijen.
CATALOGUS op aanvrage verkrijgbaar bij
(1974) G. KOLFF & Co.

Op Mr. Cornelis
VENDUTIE
op Donderdag 12 Junij 1862,
voor het woonhuis van wijlen den WelEdel Gestrengen Heer **E. Rehmann**, in leven 1sten Luitenant der Infanterie, door
van Riet & Wijnveldt,
van eenen zoo goed als
NIEUWEN INBOEDEL,
bestaande uit:
Kasten, Banken, Tafels, Stoelen, Ledikanten, Hang- en Tafellampen, Schilderijen, Spiegels.
Een partij BOEKWERKEN,
waaronder:
Onze tijd, 26 deelen compleet.
Atlas van *Kuijpers*.
Alle moderne krijgskundige werken.
Gulden-Editie, compleet.
Voorts:
EENE BENDIE en PAARD, 1 RIJPAARD, Sandelwood, STAL- en TUINGEREEDSCHAPPEN, enz., enz.
(1975)

VENDUTIE
Donderdag 12 Junij 1862,
à 4 pCt. Vendusalaris, voor het Commissiehuis van
Van Slooten, Morgan & Co.,
van
16 manden Aardewerk, eene groote partij Lampballons en Stolpen, 150 vaten Jeffrey's Ale in kruiken, Engelsche Wagentuigen voor 2 en 4 paarden, Engelsche Zadels, Engelsche Wagenveeren met Patent-Assen.

B.S. 380/5 à 150 386 à 100	1000 stuks Cambrics No. 24.		21 kisten.
387/92 à 150 393 à 100	1000 dito dito No. 24.		
394/9 à 150 400 à 100	1000 dito dito No. 24.		

Voorts nog:
P & H. 41/42, 44/45, 15, 18, 19, 35/37.
10 kisten Schilderijen,
P & H. 43. 1 kist SPIEGELTJES,
112 vaatjes Loodwit,
19 vaten Engelsch Bier,
1 IJzeren Ledikant.
4 kisten Witte SHIRTINGS.
(1948)

VENDUTIE
op Donderdag, den 12den Junij 1862,
op Tanalapang (Glodok), bij de Stad, voor het huis van den Inlander **Hadjie Mohamat Napies**, door
J. SPEET,
van
Rijtuigen, Bendies, Paarden, Huismeubelen, Goud- en Zilverwerken,
en hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.
(1940)

Op de Vendutie
van Donderdag 12 Junij, bij
Van Slooten, Morgan EN Co.,
zullen nog worden verkocht:
Puike Hammen, Zoetemelksche Kazen en Nieuwe Haring,
alles pas aangebragt.
Echt HAANTJES BIER van *Rendorp*, VERMICELLI in kistjes, pas aangebragte Fraaije HOLLANDSCHE **DALIA-BOLLEN**, gesorteerd in Koopjes van 12 stuks. De beschrijving der Kleuren ligt ter lezing. (1999)

VENDUTIE
op Vrijdag, den 13 Junij 1862,
voor het Commissiehuis van
John Pryce en Co.
van diverse Jap. Lakwerken,
Koperwerk en Schutsels, een Lithographische Pers, Kramerijen, enz. enz.
en ten 10 ure:
van eene
gekoperde Kruisboot,

met daarbij behoorende, afgekeurde Inventaris Goederen, liggende aan 's Lands Werf.
Verder van:
3 zware Ankers,
3 Sloepen,
1 Whale Boot,
1 Sampan en diverse afgekeurde Marine Goederen.
(1959)

Op de Vendutie van 13 Junij,
zullen verkocht worden:
SHSF. No. 22259. 1 kist inh. 12 ps. DIMITIES,
P & S. No. 6975. 1 kist inh. 18 doz. WOLLEN TAFELKLEEDEN,
VOS No. 896 en 377. 2 kisten inh. 26 doz. BIERGLAZEN met DEKSELS,
1 SLOEP met Inventaris.
(1960) JOHN PRYCE EN Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne **Vendutie** van VRIJDAG den 13den Junij verkoopen:
Een OPSTAL van steenen met pannen gedekt, staande op den grond van den Bazaar en geregistreerd onder nommer 141.
(1925) JOHN PRYCE en Co.

Op Vendutie van Vrijdag, den 13den Junij,
wordt nog verkocht:
Een partij fraai Borduurwerk,
waaronder:
CHEMISETTEN, KRAAGJES, MOUWEN, ZAKDOEKEN, enz.
(2007) JOHN PRYCE & Co.

Op Vrijdag den 13 Junij,
zullen de ondergeteekenden op last van de Bataviasche Weeskamer, in het lokaal genaamd:
TOKO ESMIOL op Rijswijk,
publiek verkoopen
de aldaar aanwezige goederen welke door tijd gebrek op de vorige vendutie niet hebben kunnen opgeveild worden,
bestaande in:
Porseleinen Eetserviesen, Glaswerk, Keukengereedschappen, Eau de Cologne, merk HS., Pendules, Zilveren Lepels en Vorken, alsmede een restant provisien en dranken.
(1965) VAN DEN BIESEN EN MODDERMAN.

Op de Vendutie van Vrijdag 13 Junij,
zal zonder reserve verkocht worden:
50 vaatjes puike Boter.
(2009) VAN DEN BIESEN & MODDERMAN.

Op de Vendutie van Vrijdag 13 Junij,
zullen nog verkocht worden:
Een partij goede JAVA SIGAREN.
(2006) VAN DEN BIESEN & MODDERMAN.

VERKOOPING
op den 14den Junij 1862,
in het lokaal van het **Vendu-Kantoor** alhier, van Twee Perceelen TUINGROND, gelegen nabij het Kampement **Pisang Batoe**, behoorende aan den Heer
H. L. Veit.
Een en ander breeden omschreven in de JAVA-COURANT van den 3den Mei 1862, No. 36.
Stukken ter visie bij het Vendu-Departement. (1976)

Op Zaturdag, den 14den Junij 1862,
des voormiddags ten 10 ure in het Lokaal van het Vendukantoor te **Batavia**, zullen door den Ondergeteekende publiek aan de meestbiedende worden verkocht, ten behoeve der verbandhouder;
Een groot ERF met het aangenaam Huis met plankenvloer en bijgebouwen,
allen met Pannen gedekt, gelegen in het Oosterveld, Blok L, Deel 21, sub nummer 41, Lt. A, buurt of wijk BIDARA TJINA, bij de verponding geregistreerd onder No. 5637 en aldaar getaxeerd op eene som van **ƒ 24.000,—**.
(2012) J. BROWN, qq.

Op den 16den Junij 1862,
zal door de Weeskamer te **Batavia**, ten behoeve der
HYPOTHEEKHOUDERS,
in het openbaar worden verkocht:
Het HUIS,
toebehoorende aan de in staat van kennelijk onvermogen verklaarde vrouwe **Elisabeth Maria Cornelia Pollonis**, weduwe van **Heinrich Döbel**, ten regte genaamd **Ludwich Heinrich Döbel**, gelegen in Gang **Pollonis**, buurt of wijk **Rijswijk**, bij de verponding geregistreerd onder nummer **8816**, aldaar getaxeerd op **ƒ 15,000,—**, thans bewoond wordende door Mr. A. R. BLOM.
Namens de Weeskamer,
De Secretaris,
(1979) VAN BERCKEL BIK.

Vendutie te Buitenzorg
op den 16den Junij 1862,
voor de Toko van P. Schreuder
van
DIVERSE KOOPMANSGOEDEREN,
Kar- en Wagenpaarden, Goud- en Zilverwerken, Brillanten, en factuur HORLOGIEN, Jagtgeweren, witte Eetserviezen, Staafijzer en meer andere goederen.
(1977) EXEL

OP DE VENDUTIE
van 16 dezer, te BUITENZORG bij
P. SCHREUDER,
zal verkocht worden:
DRIE HOLLANDSCHE
BASTAARD KOEIJEN,
waarvan **twee bezet**, en **eene Melkgevende** met **Kalf**. (1995)

Op de Vendutie
te Buitenzorg.
16 dezer bij P. SCHREUDER,
zullen alsmede verkocht worden:
50 stuks KARBOUWEN.
(1978) EXEL.

VENDUTIE
op MAANDAG den 16den Junij,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. Roselje & Co.,
ven
divers Aarde- en Glaswerk,
Pleetwerk, IJzerwaren, eene groote partij **Messen**, Manufacturen, Flanellen Hemden, Fijne **Sokken**, Dames- en Kinderkousen, Zijden Parapluien, **etc.**
(1968)

OP DE VENDUTIE
van Maandag 16 Jnnij, zullen de ondergeteekenden verkoopen:
40 Balen ROOD GAREN
en
100 kistjes COCOSZEEP.
(1970) GEBRS. ROSELJE & Co.

GEBRS. ROSELJE & Co.,
zullen op hunne **VENDUTIE** van 16 Junij, in kleine Kavelingen verkoopen:
2 kisten pas aangebragte
Dahlia-Bollen en Bloemzaden.
(1969)

VENDUTIE
op Maandag, 16 Junij 1862,
wegens vertrek,
voor het woonhuis van den Heer
KERR, *op Bidara Tjina*,
door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen zeer netten Inboedel,
bestaande uit:
Mahonie- en andere Houten Meubelen, Spiegels en Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Kasten, Canapés, Stoelen, Tafels, IJzeren en Houten Ledikanten, Consoles en Tafels met marmeren bladen, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Pleetwerken, Rijtuigen, waaronder een Engelsche Vis-à-Vis, een Amerikaansche Wagen, perfecte overwalsche Wagenpaarden, Rijpaarden, Tuigen, Zadels, etc. (1998)

Op Maandag den 16den Junij 1862,
zullen voor het Locaal der Weeskamer, voor rekening van verschillende Boedels, worden verkocht:
MEUBILAIR,
Kleedingstukken, Preciosa's, Horologien, Bendies, Bendiepaarden en 6 Schapen, Voorts een partij Boekwerken, zullende ten 11 Uur precies worden opgeveild de verschillende **Vastigheden**, breeder omschreven in de Java Courant en Particuliere Bladen van den 28sten en 31sten Mei laatstleden, toebehoorende aan Mevrouw de Weduwe **Döbell** en den Inlandschen Luitenant **Habiet Idries**.
De Secretaris,
(1997) VAN BERCKEL BIK.

De Vendutie der Vogelnesten,
afkomstig van het Land **Klappa Noengal**, zal plaats vinden
op Dingsdag den 17den dezer.
ARNOLD & ZONEN.
Batavia, 4 Junij 1862. (1980)

In Naam des Konings!

EXECUTORIALE VERKOOP.

Op Dingsdag den Zeventienden Junij 1862

des morgens ten Negen Ure, zal door den Ondergeteekenden deurwaarder bij den Raad van Justitie te Batavia, voor het woonhuis van den Heer

G. H. B. L. RUDOLPH,

gelegen op het *Koningsplein*, bij Batavia, in het openbaar tegen gewone voorwaarden, door tusschenkomst van het Vendu-Departement te Batavia, worden verkocht:

Tafels, Stoelen, Kasten, Wagens, Paarden,

en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt, alles ten laste van genoemden Heer RUDOPH, als geëxecuteerde en ten behoeve van de Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Lijfrente (Kantoor Batavia) qq en den Heer J. L. KLOPROGGE als executanten.

De Deurwaarder voornoemd,
J. F. STEPHAN.
(2013)

HOUT-VENDUTIE

op Woensdag, den 18den Junij 1862,

op het Heemradenplein,

***van groote en kleine Djattiehouten* BALKEN.**

(2008) JOHN PRYCE & Co.

Op Donderdag den 19 Junij aanstaande, zal door

J. SPEET,

voor zijn Commissiehuis worden verkocht:

Een hoogst belangrijk Factuur in Parijs vervaardigde echte Bijouterien, prachtig gezette Juweelen, echte Paarlen,

283 karaat ongezette Brillanten,
178 » » Diamanten of Rozen,
221½ » » Robijnen,
1843 reaal Zilver in staven,
280 » gezuiverd Australisch Goud, $\frac{1000}{1000}$ fijn

dit goud het fijnste dat bestaat en waarin geen alliage hoegenaamd te vinden is, zal bij kavelingen van 5 en 10 Reaal worden verkocht, de Vendusalaris op hetzelve is slechts 1 pCt.

Van deze zoo belangrijke veiling zullen met de volgende Courant gedetailleerde en genummerde Notitien worden gezonden.

Op deze Vendutie worden geene andere Goederen aangenomen, daar de Veiling om half 10 uur een aanvang neemt en terstond met de Presiosa's begonnen wordt.

Na afloop der Juweelen-Veiling zullen Drie Vastigheden worden verkocht. (1989)

Vrijdag 20 Junij 1862,

VENDUTIE

voor het Commissiehuis van

Van Riet en Wijnveldt,

van

Eene partij fijne WIJNEN, tot sluiting van rekening als:

30 kisten	CHATEAU MORICE	à 1 Dz.		Baour & Co.
30 »	» PEZ	» 1 »		
30 »	CANTINAC MEDOC	» 1 »		
16 »	DUCAON PAUILLAC	» 4 »	1/1 fl.	
2 »	do.	do.	1/2 »	
25 »	CHATEAU MADRAIJVILLE	en		
30 »	VRUCHTEN op WATER merk:	*Suçsson.*		

Verder:

LIJNWADEN, PROVISIEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PAPIER in verschillende soorten, etc., etc., (2004)

Op een nader te bepalen dag, in Julij a. s.,

zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen:

150 Spieren van 36 voet lengte en 5 dm. dikte,

tot 64 voet lengte en 12 dm. dikte.

(1958) JOHN PRYCE & Co.

De Erfgenamen van wijlen den Heer

J. A. DEZENTJE,

besloten hebbende ***tot den verkoop*** over te gaan, der onderstaande

ONDERNEMINGEN,

bestaande in de Huurregten, op de LANDEN gelegen te *Soeracarta*, bekend onder naam

GEDAREN,
GETASSAN, ook bekend als LEBAK
en WRINGIN ANOM,
TEMPEL of KEBONSOH,
KAIJOE MAAS,
PODJOK.

Verzoeken refiecterenden vóór den 1e *Augustus* 1862, bij gesloten brieven aan het adres van den ondergeteekende te willen bekendstellen, de voorwaarden en koopsom, waarvoor zij een of meer dier Ondernemingen verlangen te koopen.

Nadere informatiën zijn nog te komen ten kantore der te *Samarang* gevestigde handelsfirma DORREPAAL en Co. en bij den Heer A. B. C. DEZENTJE te *Karang Anom*, residentie *Soeracarta*.

MIRANDOLLE.

Samarang, 23 Mei 186 (1981)

EAU DE FLORIDE.

Dit water hergeeft aan het hoofdhaar en de baard hunne oorspronkelijke kleur.

Verkrijgbaar bij

(1953) L. PLATON EN Co.

Un grand Déluge de Chaussures.

N. PASCAL.

A l'honneur de prévenir le public qu'il vient de recevoir directement de *Paris*, par le Navire JOHANNES LODEWIJK,

Un grand assortiment DE HAUTES nouveautés

CHAUSSURES,

pour Dames, Messieurs et Enfants.

BOTTINES en CHEVREAU vernis élastiques.
BOTTINES en SATIN LAINE FRANÇAIS avec noeuds et boucles.
BOTTINES en SATIN LAINE CLAQUÉES vernis noeuds et boucles.
SOULIERS VERNIS GARNIS DE SOIE pour Bal.
SOULIERS VERNIS avec des élastiques.
BOTTINES VENITIENNES en tout genre, nouveauté.
BOTTINES À LA CRACOVIENNE en SATIN LAINE, noir avec noeuds.
BOTTINES DE SATIN LAINE, couleurs.
SOULIERS CHEVREAU DORÉ, noeuds et boucles.
SOULIERS CHEVREAU, noir noeuds et boucles.
SOULIERS VERNIS, noeuds et boucles.
SOULIERS SATIN NOIR, MARRÔN et BLANC.
SOULIERS SATIN LAINE FRANÇAIS.
PANTOUFLES en CHEVREAU DORÉ, avec riche broderie avec perles et noeuds.

Avec talons et sans talons.

(1990)

Engelsche Gouden Sovereigns, Zilveren Mexikaansche Dollars, Zuid-Amerikaansche en Mexikaansche Gouden Dubloenen.

Te bekomen bij

(1939) J. SPEET.

Commissiehuis van J. SPEET.

Bij den Ondergeteekenden zijn steeds voorhanden:

Fraaije nieuwe TENTWAGENS, MYLORDS, HANDWAGENTJES, BENDIE'S, PALANQUINS, alles tegen zeer matige prijzen.

(1934) J. SPEET.

MACHINERIEN.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL

en

Van Vlisingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., *Amsterdam*.

De Ondergeteekenden, Agenten van benoemde fabrikanten, hebben thans *alhier*, te *Samarang* en *Soerabaija* ten verkoop gereed liggen:

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 24⅛ × 51 Eng. duimen met Waterwerk, 2 stel kamraderen, waarlooze topcylinder en **Stoommachine** van 16 p. kr. met ketel van 20 p. k., hooge drukking, (liggende *alhier*).

Drie complete **DISTILLEER-TOESTELLEN** ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres stroop in 24 uren te verwerken, eentoestel *alhier* en 2 te *Soerabaija* liggende.

Een **SUIKERMOLEN** met Cylinders van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen en waarlooze cylinder, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven, liggende te *Samarang*.

Eene Compleete **VACUUM-INSTALLATIE** met eene pan van 7½ Eng. voeten diameter, liggende *alhier*.

Een **SUIKERMOLEN**, met cylinders van 24⅛ × 51 duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien, liggende te *Soerabaija*.

Twee **SUIKERMOLENS** met cylinders van 19⅛ × 35½ Eng. duimen, waarvan een met Waterwerk, een *alhier* en een te *Soerabaija* liggende.

Eenige **CRUSH-** of **BREEKMOLENS**, om met de hand of met stoom gedreven te worden, liggende *alhier*, te *Samarang* en *Soerabaija*.

Eenige stellen **SUIKERPANNEN** voor Batterijen in verschillende afmetingen met brandwerk compleet, liggende te *Soerabaija*.

Een **STOOMWERKTUIG** van 4 paarden kr. hooge drukking zonder Stoomketel, liggende te *Soerabaija*.

Gesmeed ijzeren **ASSEN** voor Suikermolens van diverse dimensien, van af 9 Eng. voeten × 11½ duim tot 6½ Eng. voeten × 7½ duim diameter, liggende *alhier* en te *Soerabaija*.

Een compleet **GAZTOESTEL** tot verlichting van privaat woningen of publieke gebouwen met lampen etc., geheel compleet, liggende te *Soerabaija*.

Drie ijzeren **HIJSCHKRANEN**, ieder hebbende een Draagvermogen van 4000 kilos, liggende *alhier* en te *Soerabaija*.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Engduimen en waarloozen cylinder, liggende te *Soerabaija*.

Twee complete geheel ijzeren **TABAKSPERSEN**, liggende te *Soerabaija*.

WAARLOOZE DEELEN voor Vacuums- en Stoomketels, als: ***Barometerglazen, Peilglazen, Kijkglazen***, Patten voor ***Locatelli-Lampen***, etc., liggende te *Soerabaija*.

Terwijl te *Amsterdam* in aanmaak is, om in Met 1862 per schip *Kwartet* naar *Java* afgescheept te worden:

Twee compleete **VACUUM-INSTALLATIEN** ieder met twee pannen van 7½ Eng. voeten diameter, horizontale Stoommachine, 2 ijzeren Heaters, 3 Stoomketels, elk van 35 p. k., hooge drukking, 3 geslagen ijzeren ontvangers en pijpen tot verbinding.

Eene compleete **VACUUM-INSTALLATIE** met *ééne* pan van 7½ Eng. voeten diameter.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Eng. duimen.

Eenige stellen **SUIKERPANNEN** voor batterijen met brandwerk.

Twee nog met het schip ***A. H. Falck*** naar *Java* onder weg:

Twaalf stuks **CRUSH-** of **BREEKMOLENS**.

Eene geheel ijzeren **TABAKSPERS**.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij DÜMMLER & Co. en

(1985) bij de Heer E. J. EVERTS te *Solo*.

Maatschappij van Toonkunst.

MUZIEKALE OEFENING,

op Vrijdag den 13 Junij 1862, des avonds ten 8 ure, in het lokaal van den ***Schouwburg***.

Namens de Directie:
C. VRIESENDORP,
Secretaris.
(2014)

Militaire Societeit Concordia.

THÉ DANSANT,

op Zaturdag 14 Junij.

Namens het Bestuur:
De Secretaris,
(1962) BRUGMAN.

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia.

Op Maandag den 16den Junij 1862,

zal in het SCHOUWBURG-LOCAAL alhier gegeven worden door den Heer

P. PEDROJETTA,

Prestidigitateur et Professeur de Physique Amusante,

EENE

Eerste groote Voorstelling zijner

SOIRÉES ITALIENNES AMUSANTES,

bevattende groote en zware Goochelatoeren, uit het gebied der

Goochelarij, der Tooverij, van het Magnetismus, der Optica, der Physica en van het Sympathie, *met Kaarten, Machines en Instrumenten, geheel nieuw en grootendeels pas uit Europa alhier aangebragt.*

Deze VOORSTELLING zal plaats hebben en vergezeld gaan van een

CONCERT-INSTRUMENTAL

te geven door het Hoornmuziek van het 10de Bataillon Infanterie, onder Directie van den Heer A. REMY.

Le tusschenpoozen zullen amusant afgewisseld worden.

Het Schouwburglocaal zal smaakvol en sierlijk worden ingerigt, aan de verlichting en decoratiën zal niets ontbreken. Verder zal door den Heer P. PEDROJETTA niets onbeproefd gelaten worden, om het geacht en geëerd publiek eenen aangenamen en genoegelijken avond te verschaffen.

Aanvang des avonds ten 8 ure.

Prijzen der plaatsen:

Voor een Heer of Dame	f 3.—
» een Kind	» 1.50
» Militairen beneden den rang van offic. »	1.50

Toegangsbilletten zijn te bekomen aan het Schouwburglocaal: van des morgens 8 tot des avonds 8 uur op den dag der Voorstelling.

De toegang achter de Coulissen is ontzegd.

(1972) P. PEDROJETTA.

Militaire Societeit Concordia.

STAFMUZIJK,

op Dingsdag 17 Junij, des avonds ten 8 ure. —

In den tuin.

Namens het Bestuur:
De Secretaris:
(1963) BRUGMAN.

Muzijkgenootschap St. Cecilia

GELDLOTERIJ.

Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat de trekking der ***Geldloterij*** thans definitief bepaald is in de ***eerste helft der maand Julij a. s.***

Inmiddels zijn nog enkele loten verkrijgbaar te ***Batavia*** bij den Heer F. H. TIEDEMAN,
» ***Samarang*** » » C. VON BORNEMANN en
» ***Soerabaija*** bij

den *Secretaris*,
(1995) VAN SCHREVEN.

J A C

FABRIEK-MERK VAN JACOB ARNOUD CARP.

Adrianopel-Rood-Verwerij.

Helmond, Noord-Braband.

(1991)

De Ondergeteekenden ontvangen voortaan geregeld uit Europa

SUIKERPANNEN

van de beste kwaliteit en van de ondervolgende afmetingen, t. w.:

van 96 × 32 Eng. duimen
90 × 30
86 × 29
82 × 27
78 × 26
74 × 25
70 × 23
65 × 22
60 × 20
56 × 19
52 × 17
50 × 16

Nadere Informatiën te bekomen bij

(1992) MACLAINE, WATSON & Co.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER

RIJSWIJK.

VAN

WALTER WOODBURY.

Dagelijks geopend van half acht tot tien uur. (1982)

Van den Abeelen en Co.

OP NIEUW ONTVANGEN:

PUIKE HAMMEN

van het merk H.

PUIKE BOTER

van het merk van der Leeuw. (1952)

Koloniale Zee- en Brand- Assurantie Maatschappij.

ALGEMEENE VERGADERING,

van Deelhebbers ten kantore der ***Maatschappij***, op Dingsdag, den 24 Junij aanstaande, des namiddags ten een uur, ter benoeming van eenen Commissaris in de plaats van den Heer D. T. PRYCE, die wegens vertrek naar Europa, onlangs als zoodanig is afgetreden.

De Directeuren,
Mr. R. V. HEIJLIGER,
Mr. Th. SCHUURMAN Joh.Zn.

BATAVIA, 5 Junij 1862. (1946)

Algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers in de Javasche Bank,

op Dingsdag den 17 Junij 1862,

des morgen ten 10 ure.

Mededeeling van het verslag der verrigtingen der Commissie tot opname der balans over het afgeloopen boekjaar, ingevolge art. 76 van het Octrooi.

Verslag der Directie over het 54e boekjaar.

De Secretaris,
H. ROCHUSSEN.

BATAVIA, *den* 28 *Mei* 1862. (1984)

Bataviaasch Praauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.

Vertrekt ten 7 ure des morgens.

Ligplaats binnen den kleinen boom. (1936)

Bij acte gepasseerd voor den Notaris te *Padang* en getekend dd. 15 Mei jl. onder No. 14, is tusschen de Heeren *Pieter Bernard van Zadelhoff en Willem Theodorus Fabritius*, particulieren alhier, eene associatie aangegaan tot het uitoefenen van eenen Papier- Bureau- en Commissiehandel, het drukken en uitgeven van periodieke werken en het geen daarmede doorgaans gepaard gaat, onder de firma van:

van ZADELHOFF en FABRITIUS.

Deze vennootschap treedt in werking met de dagteekening der acte en zal voortduren tot ultimo December 1864, met dien verstande nogtans, dat dezelve op dien termijn niet van zelve zal ophouden maar op den zelfden voet nog voor den tijd van 2 jaren zal blijven voortduren, in geval de vennooten zich dien aangaande niet 6 maanden te voren schriftelijk hebben verklaard, terwijl voor het opnemen van gelden en borgspreken de handteekening van beiden vennooten wordt vereischt.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

(1942) J. E. BRUINS,
[illegible]

Wono Pringo.

Op de Fabriek ***Wono Pringo***, residentie Pekalongan, wordt gevraagd:

een Administrateur,

om tegen de maand ***October*** van dit Jaar in dienst te treden.

Alleen zij zullen in aanmerking kunnen komen, die vroeger in dergelijke betrekking op andere fabrieken werkzaam zijn geweest.

Gegadigden worden verzocht zich onder overlegging van bewijzen van bekwaamheid en geschiktheid te wenden tot de Factory der Nederlandsche Handel-Maatschappij te ***Batavia***. (1994)

Gevraagd:

Een kundig Administrateur, voor eene Suikeronderneming in de Residentie ***Cheribon***.

Vereischten zijn grondige kennis van de Suikerkultuur vooral, praktische ondervinding van de Suikerfabricatie en geschiktheid met inlanders om te gaan.

Reflecterenden zenden hunne offertes onder letter D. P. aan den Uitgever dezer Courant. (2011)

Een Jongmensch, Hollander van geboorte, de Fransche en Engelsche talen magtig, zag zich gaarne onverschillig in welke betrekking, geplaatst te zien. Reflecterende gelieve zich te adresseren onder het nommer dezer advertentie aan het bureau dezer Courant. (2005)

Eene gouvernante, sints twee jaar in Indie, door bijzondere omstandigheden, buiten betrekking gerakende, wenschte zich weder als zoodanig geplaatst te zien.

Reflecterenden adresseren zich met franco brieven onder Letter H. aan de Boekhandelaren ***Lange & Co.*** te Batavia. (2010)

De ondergeteekende beveelt zich aan voor het geven van PIANO- en Zanglessen; vooral voor jonge kinderen.

H. DE CLERMONT.

Adres bij de Heeren

(1947) G. WARNAR EN W. H. SNETHLAGE.

VERHUISD:

van

PASSER BAROE

naar

Gang Patjenongan, in de nabijheid van de Chinesche *Wagenverhuurderij*.

J. GROENEVELD, *Derksema*,
Vroedmeesteres.
(1937)

TE HUUR EEN HUIS,

in de Beerendrechtslaan.

Adres:

(1961) A. THIÉBAUD.

Te Koop:

DE BOEK-, COURANT- EN *Handels-Drukkerij*

van de Ondergeteekenden *met deszelfs uitgebreiden Inventaris cum annexis.*

Dagelijks te bezigtigen en informatiën te bekomen bij

(1951) **LE ROY & Co.**

TE KOOP OF TE HUUR

met 1sten Julij te aanvaarden:

DE RIJSTPELMOLENS,

gelegen te **Assem**, Residentie **Cheribon**, met daarbij behoorende

Padie- en Rijstpakhuizen

een groot Woonhuis, alles met Pannen gedekt. Twee planken Pakhuizen met pannen gedekt, en een bergruimte bevattende van respectievelijk 4000 en 3500 picols, gelegen te **Karang Sambong** en **Pengarengan**, Residentie **Cheribon**.

Nadere informatien bij

(1803) PANDEL & STIEHAUS.

De zalf en pillen van Holloway.

Een zeker geneesmiddel, voor zeere hoofden, melaatscheid en alle huid ziekten. De loomheid, vermoeijenis en de neerslagtigheid des geesten, die de lijders aan huid ziekten gewoonlijk ondervinden verdwijnen spoedig door het gebruik van de zalf en pillen van Holloway. De doelmatigheid van dit geneesmiddel in bovengenoemde gevallen is zonder weêrga, en in plaatsen waar deze ziekten menigvuldig zijn baren de genezingen verwondering; door de zuiverende eigenschappen der pillen, en de bijzondere uitwerking, die de zalf op het ligchaam heeft, zijn zij beide te verkiezen boven eenig ander geneesmiddel.

Doosjes Pillen à f 1.— f 3.— f 5.—.

Potjes zalf à f 1.— f 3.— f 5.—.

Te Batavia bij S. B. van Kleeff en Co.
» Banjoemaas » M. S. Cheriman.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Djocjocarta » Buijn en Co.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok en Co. (1955)
» Samarang » H. L. Lijon en Co.

Groot, Kolff en Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

JAVA-BODE

HH. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Tweede half jaar 1862** voor te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **franco** toe te zenden.

Prijs voor het tweede halfjaar:

voor Batavia	f 12,50
» Java	» 15,—
» de Buitenbezittingen	» 17,50
» Nederland	» 22,50

MAIL-EDITIE.

Per Jaargang.

Voor BATAVIA.	f 20.—
Buiten » zoo wel voor NEDERLAND	» 25.—

Brieven **franco** aan *den Administrateur*,

H. M. VAN DORP.

Ingevolge bekendmaking van den Directeur van Financiën dd. 4 Mei 1861, kan men bij de Hoofden van gewestelijke besturen Wissels en Stortings-Bewijzen erlangen ter overmaking van Gelden, dan wel afdragen aan de navolgende Heeren: **Blok & Co.** te Cheribon; Mevrouw de W-duwe **G. M. Dort** te Tagal; **de Groot, Kolff & Co. en G. C. T. van Dorp** te Samarang; **Le Roy & Co.** te Soerabaija, **Weljermans & Co.** te Pasoeroean; **C. A. van der Voort**, te Madioen; **Eekhout & Co.** te Makassar, **van Zadelhoff & Fabritius** te Padang, **Harmsen** te Amboina en voor de niet genoemde Buiten-bezittingen bij de Agenten der schepen van de heeren **W. Cores de Vries.** (1956)

AMERIKAANSCHE ENVELLOPES.

Bij G. Kolff en Co. te Batavia,

ontvangen in belangrijke sortering, waaronder de nieuwe AMBER-, OPAQUE en GOLD-soorten,

benevens de echte

GOVERNMENT ADHESIVE ENVELOPS,

zijnde op schrijfformaat gevouwen tot verzending van Gouvernements stukken.

Tegen billijke prijzen in 't groot en klein te bekomen. (1973)

Berigt aan het Leger.

Ter verzending gereed:

MR. VAN DER HOUT,

Handleiding ten gebruike bij de uitoefening der Militaire Regtspleging, hoofdzakelijk ten dienste van het Leger in Nederlandsch-Indië. Prijs f 7,—

franco per post . . . . » 8,—

Heeren Inteekenaren zullen binnen kort hunne Exemplaren bij de verschillende Boekhandelaren van Nederlandsch-Indie kunnen bekomen.

Nog werd door den Ondergeteekende uitgegeven:

Een omgewerkt Reglement op het beheer der militaire nalatenschappen, ten gebruike voor militaire Kommissarissen,

door den Kapitein-Kwartiermeester VAN BOVEN.

Prijs f 1,—

H. M. VAN DORP.

COLLE BLANCHE,

Mauvinet, Paris.

Deze vloeibare lijm bezit volkomen dezelfde qualiteiten van goede en andere lijm. Ze is welkoop en gemakkelijk in 't gebruik.

Kleine fleschjes met daarbij behoorende kwastjes voorhanden bij

(1984) G. KOLFF en Co.

Al degenen die iets te vorderen mogten hebben van den Ondergeteekende, worden verzocht binnen 14 dagen hunne pretentiën in te dienen ter voorkoming van eventueele moeijelijkheden.

(2001) R. JASKI CARST.

Vertrekkende Personen.

H. L. van Bloemen Waanders. (1964)

R. Jaski Carst. (2002)

Het vertrek van de Stoomboot

PALEMBANG PAKKET,

Kapt. **J. F. SCHEEL,**

is bepaald voor iedere Maand

op den 1en naar Lampongs, Tel. Betong.
» » 6en » Cheribon.
» » 11en » Palembang, op de terugreis Muntok aandoen.
» » 23en » Cheribon en Tagal.

Adres:

BUIJS, JACOBSEN en Co.

Agenten,

de Heer RUZETTE, te *Cheribon*,

(1986) » » VAN DER VOORT, te *Tagal*.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand JUNIJ 1862, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA:

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 13den en 29sten.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 25sten.

VAN SOERABAIJA:

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, te *Batavia*

en

NIEUWEEN en SCHUIJMER, te *Soerabaija*.

(1987)

LET WEL

Het vertrek der Mailstoomers naar SINGAPORE gedurende de maanden *Junij* en *Julij* is wegens vervroegd vertrek der stoomschepen van de **P & O Company** van SHANGHAE, als nu bepaald

op den 13 en 29 Junij }
en „ „ 13 en 30 Julij } aanstaande.

Nadere informatiën bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 7 Junij 1862. (1957)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend en voor passagiers uiterst doelmatig ingerigte Nederl. Schip

Christine & Jeannette,

Kapitein N. RADEMAKER,

voerende een geëxamineerden Doctor.

Het vertrek van hier naar *Amsterdam* zal in de tweede helft der maand Junij plaats hebben.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren MAC LENNAN & Co., te *Soerabaija*, en alhier bij

de Agenten,

(1988) G. BUIJN & Co.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het Nederl. schip

STAD ENSCHEDÉ

Kapt. J. W. RETGERS,

om over drie weken van hier te vertrekken.

Dit schip is voor den overvoer van Passagiers bij uitnemendheid geschikt.

Adres bij de Heeren DORREPAAL & Co. te Samarang en bij

de Agenten,

(1941) PAINE, STRICKER & Co.

Vracht en Passage naar *Samarang direkt*,

per Ned. Ind. Schip

MARIA HENRIETTE,

Kapitein ***J. Winter.***

Adres:

(1996) B. KOPERSMIT & Co.

Het vendu-departement.

II.

In ons eerste artikel hebben wij bij het bespreken der vendu-aangelegenheden eenige bezwaren voor koopers en verkoopers opgenoemd, als voortvloeijende uit eene inrigting waarvan de bepalingen niet op al te milden grondslag waren gebaseerd. Wij zeiden toen — naar onze zeer nederige meening — wel de waarheid, doch niet de geheele waarheid. Wij hebben trouwens niet al de koek op éėne boterham willen doen.

Elke verkooper, die door middel van het vendu-departement zijne goederen van de hand zet, doet dit natuurlijk om *geld* te krijgen. In de meeste gevallen heeft verkooper het *direct* noodig. Vooral is dit toepasselijk op vertrekkende personen, en op hen, die door eene nijpende behoefte, eene dringende schuld genoodzaakt zijn van have en goed te scheiden. Nu kan het vendu-departement zonder schade te lijden geene kontante betalingen doen aan verkoopers, omdat aan koopers — aan hen namelijk die crediet hebben — drie zelfs vier maanden tijd gelaten wordt om hunne betalingen te doen. Nu geeft het departement aan verkooper een acceptatie af op 6 maanden. Wil hij nu geld hebben, welnu bij mag *disconteren*, en hier hebben wij op tegen. Niet zoo zeer omdat wij het Gouvernement de winsten misgunnen die hierdoor bij het vendu-departement nog merkelijk worden vergroot, doch omdat het ten koste van het publiek en als eene belemmering in handelstransactiën is aan te merken. Wij weten echter zeer goed, dat het departement met het verleenen van een crediet van drie maanden geene kontante betalingen kan doen zonder verlies, maar waarom hare acceptatiën dan niet op vier maanden bepaald, en het disconto in geval van kontante uitkeering wat lager gesteld? Moet het vendu-departement daarom in deze gelijk worden gesteld aan de Javasche Bank, omdat die instelling eene Indische vermaardheid heeft wegens de enorme winsten die de deelhebbers er van trekken? Wij gelooven dus dat de regering het mutable publiek en den handel eene zeer groote dienst zou bewijzen, door de bepalingen van het vendu-departement op wat mildere leest te schoeijen.

Wij hebben in het vorig stuk opgemerkt, dat de vendutien ad 6% salaris een minimum moesten opbrengen van f 3,000. Ten opzigte van dit bedrag bestaat voor commissiehuizen, die groote hoeveelheden koopmansgoederen van de hand zetten en voor welke Vendutien een Salaris van 4% wordt gesteld, eene verandering: hun minimum van verkooppenningen is bepaald op f 20.000. Behaalt zulk eene Venduție dat bedrag niet, dan wordt eene boete geeischt van ½ p. c. over het ontbrekende. Echter is die maatregel in zeker opzigt niet te misprijzen, als voorkomende de moeite en de lasten van zich dikwerf herhalende kleine vendutiën van dat genre, die niet alleen weinig renderen, maar ook grootere omzettingen in den weg staan. Hier echter is reeds voor gezorgd in het laatste lid van art. 4 van het Vendureglement des jaars 1819, waarin bepaald wordt dat aan niemand meer dan eens om de veertien dagen eene Vendubeurt mag gegeven worden. Zoo zouden dan zij die soms slechts kleine 4% Vendutien konden houden, wel maar tweemaal per maand kunnen opkomen. Hun zou dan ook zonder dat hooge minimum van 20 mille ook de gelegenheid kunnen worden gegeven, om zich te ontwikkelen en van kleine, beginnende handels- of commissiehuizen tot grootere firma's op te klimmen.

Doch daar die bepaling nu eenmaal bestaat en zij die 4 pCt. vendu verkiezen te houden er zich aan onderwerpen, hebben zij ook regt om ook hunne beurt op den rooster te mogen doen aanteekenen, en dit is iets waarvan men onlangs op het vendu-kantoor scheen te willen afwijken en grootere handelshuizen op den voorgrond te zetten, in strijd met het reeds genoemde art. 4. van het reglement van 1819, zoo dat de naam van een commissiehuis, dat door een toeval (waarvan handel vaak kan onderworpen zijn) niet alle goederen ontvangen had, waarop voor de vendutie was gerekend, van de rooster werd geligt en een ander oogenschijnlijk meer bevoorregte firma in de plaats kwam.

Van daar dan ook, dat thans een commissiehuis den 4den Junij eene vendubeurt heeft erlangd en nu weer op den 13den dezer maand eene tweede heeft. Dit is toch niet zonder eenige partijdigheid dunkt ons, en riekt wel wat naar *bon plaisir*; maar waarom een bestaand en duidelijk reglement niet nagekomen? En nu heeft de minder begunstigde firma eindelijk een aanderen veel lateren dag voor zijne vendutie erlangd, nadat men haar eerst geweigerd had op den rooster te plaatsen zonder *specifiek* declaratoir. Dat een handelshuis dit niet altijd vooraf kan overleggen, spreekt wel van zelf, doch het is ook uit de bepalingen van het vendu-reglement blijkbaar, dat een *specifiek* declaratoir niet steeds een vereischte is.

Wij hebben tot laatste deel onzer boetpredikatie nog te wijzen op eene kleine afwijking, die zich staande de verkoopingen zelven nu en dan openbaart, en die door het langdurig in praktijk zijn, kracht — niet van wet — maar van gewoonte heeft erlangd. Wij bedoelen de *active rol* die de afslager speelt, waardoor naar ons inzien de vendu-meester zelf in de schaduw wordt gesteld en er dus maar *por tjoema* bij is. De vendu-afslager is een mensch gelijk een ander; doch zoodra hij in functie treedt heeft hij alle zelfstandigheid verloren. Hij is dan ex officio niets meer dan een wandelende echo van den hoogsten bieder. Er is dus niets actiefs in hem dan juist het passief duidelijk herhalen van het laatste *overluid uitgesproken* bod. Een afslager behoort ook geen oogendienaar te zijn, en derhalve geen gevolg te geven aan knikken, wenken en gebaren. Zelfs behoeft hij den commissionair, die de verkooping houdt en die zich vaak uitnemend op de mimiek verstaat, in het geheel niet aan te kijken, want een deugdelijk afslager kan volstaan met een paar flinke ooren en eene duidelijke spraak. Volgt nu de afslager voortaan dit model reglement, dan zal zij alle aanmerkingen over zijn zelf opbieden en rondzien naar zwijgende oogknippers soms waar ze niet zijn, van zich afweren en de vendutien zullen toch marcheren; want — de algemeene concurrentie der op de verkooping aanwezige geïnteresseerde personen is voldoende om de artikelen tot eene behoorlijke hoogte op te voeren — ook zonder de cabalistische wenken en teekenen van wie ook.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Wij vernemen, dat de toekomstige togt op de Solorivier die door zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal zal ondernomen worden zal worden, gedaan met de beide nieuwe gun boats der gouvernements Marine, welke door hun geringen diepgang uitmuntend voor dit doel geschikt schijnen. De gezaghebbers der stoombooten *Java* en *Dasson*, Bernoster en Velders, zullen bij die gelegenheid het kommando voeren over genoemde gunboats.

(*Medegedeeld.*)

Naar men verneemt is onlangs te Soerabaija eene uitbesteding gehouden voor de uitvoering van het voor de Jongens Weezen Inrigting aldaar geprojecteerde gebouw, doch hebben zich ter zake geene gegadigden opgedaan.

Later is nog een aanbod ontvangen, waarvan het kostende de gemaakte raming echter te ver overschreed om in aanmerking te kunnen worden gebragt.

De Hoofdcommissie van gezegde Inrigting houdt zich nu in overleg met de plaatselijke commissie te Soerabaija onledig met het beramen van maatregelen om op den door het gouvernement daartoe afgestaan grond zoo spoedig mogelijk tot de daarstelling te geraken van de gebouwen die benoodigd zijn voor de verpleging van de bereids in de Inrigting toegelaten 42 kweekelingen.

(*Medegedeeld.*)

Particuliere Correspondentie.

Bandjermassing, 1 Junij. De berigten omtrent deze afdeeling zijn allezins gunstig. Ter hoofdplaats werd de rust niet gestoord en waren scheepvaart en handel zeer levendig; van Java en elders werd een massa rijst ingevoerd, zoodat men thans niet meer bevreesd behoeft te zijn voor hongersnood.

In de afd. Amoenthaij, alwaar het ergste gebuil over gebrek aan dat voedingsmiddel opgaf, als gevolg waarvan het bestuur dan ook zorgde dat derwaarts rijst gezonden werd, heeft de bevolking in den beginne zich daarvan voorzien, doch al spoedig hield dit op, en verneemt men thans dat de noodkreet van hongersnood door het Inl. bestuur te hoog is aangeheven. Ter hoofdplaats was de laatste dagen de prijs der rijst f 6.— per picol.

In de afd. Martapoera viel ook niets vijandigs voor. Een vroeger opstandeling, zekere roover Bilal Juno, die den naam van Goestie Matsand (zoon van Antassari) heeft aangenomen, is geheel maar de boven Riam Kanan geweken, pogingen om hem in handen te krijgen zijn mislukt.

In onderwerping kwamen te Martapoera twee zonen van den reeds opgehangen Kasoema Ningrat met eenige volgelingen, zoomede bragt het hoofd der Riam Kama nog twee vrouwen van Demang Lehman op, deze hebben naar man per brief aangemoedigd zich te onderwerpen.

De moordenaar van den korp. opnemer Neijerlie, de pembekkel Intal van Kirim, is door den onderworpeling Gomar insgelijks gevankelijk aangebragt.

In het district Margassarie houdt zich nog steeds de roover Goestie Kassan met zijn bende op, en heeft eenige dagen geleden onzen postoverbrenger aangevallen en medegevoerd; men wil dat met deze moesson aanstalten gemaakt worden om hem uit hun nest te verjagen en uitteroeijen.

De bevolking toonde zich hoe langer hoe meer genegen en ingenomen met ons bestuur, de diamant graverijen beginnen weder.

In de Tanah-Laut bleef alles rustig en was de bevolking zeer werkzaam; door de zeeroovers zijn uit de afdeeling een 13tal menschen genomen, zoo ook van Sembamban Pegattan en Laut Poeloe waar gezamentlijk 40 zielen vermist zijn. De pogingen onzer kruinlijke marine, hoe onvermoeid ook, hebben deze schuimers niet kunnen achterhalen.

Amin-Oellah en Demang Lehman, die het laatst zich in de Paramassan-Amandit ophielden, zijn van daar gevlugt, de 1ste Luit. Muller drong tot in het midden van dat landschap door en vond de bevolking overal goed gezind. De Tatah-besar werd door de Linganezen en regentstroepen gezuiverd, de roovers die zich vroeger aldaar ophielden zijn geheel uit elkander geslagen.

De Pangatoewa der Paramassan Amandit kwam in de maand Mei met vele volgelingen zich onderwerpen en bragt de belasting op van vogelnestjes enz. Zij hebben de belofte van trouw aan het gouvernement afgelegd, en luide klagten aangeheven over de plagerijen, die zij, (bergbewoners) van Amin-Oelah enz. gedurende dezen oorlog hadden ondervonden en waren uiterst blijde dat die opstandelingen uit hunne buurt verdreven waren.

In Alley, alwaar de opstandelingen Amin-Oellah en Demang Lehman en en hun kleine aanhang na hun verdrijf uit het Amanditsche gevlugt waren, heeft de bevolking zelve hen van daar verjaagd, en gelooft men thans vrij zeker dat zij zich met den zoon van Antassarie, Goestie Mat-Said, in het Tabalongsche hebben vereenigd en van daar den boven Doesson zullen zien te bereiken.

Te Barabaij-ie kwamen in onderwerping zekere Loera Arang met diens vrouw, Kiaij Soeta Karsa, Pembekkel Boesamân, pangeran Djaja de ningrat, pangeran Ali, Kiaij Demang Djaja negara en hunne familie; de twee laatsten die onze troepen nog al eens hebben lastig gevallen en in een slechten reuk staan, hoopt men dat verbannen zullen worden, het landschap Alley neemt in bloei en welvaart toe.

In het Amoenthaysche bleef de rust ongestoord, alleen waren onze troepen in de districten Tabalong en Balangan in marsch om Matsand, Amin-Oellah Demang Lehman en gevolg te verjagen en te beletten dat zij naar de Doesson vlugten.

De roover Bête uit het boven Tabalongsche is uit angst van door de bevolking genomen te worden naar het Passirsche gevlugt.

De kiay Ranga niti, vroeger kommandant der Inlandsche veldbenting te Ampah, is aangesteld tot hoofd der Doesson en is druk bezig met aan de Moeara Mantallat eene versterking opterigten; beschermd door 80 Becompayers (zijne landslieden) zal hij van daar uit dit groote landschap besturen, en de bevolking van daar, die in grooten getale in onderwerping is gekomen en nog dagelijks komt, zien te bewegen om Antassarie en den verrader Soera Patti en Hadji Mohamad Taib in handen te krijgen. Ranga niti is trouw aan ons bestuur en vrij wel bekend op den Doesson, zoodat men veel goeds van die manoeuvre verwacht. Ampah is nu door onze troepen bezet door den 1en Lt. van Delden, terwijl Telang is ingetrokken.

De civiele gezaghebber van Becompay en Doesson Ilir, de le Luit. Verspijck, deed een reize door Karran, Pattey en Siang en vond de bevolking overal rustig en werkzaam.

Volgens vrij zekere berigten zou Antassarie zich in de boven Thewe ophouden en daar volk verzamelen uit de boven Kapoeas en Kahaijan en plan hebben om zich op de onderworpelingen der Boven Doesson te wreken en hen te dwingen zich weder onder zijne opstandsbanier te scharen; vrij zeker is het dat hij hier niet in zal slagen, daar de Doessonners den oorlog zeer moede zijn.

Uit de Kapoeas en Kahaijan zijn de berigten gunstig: het praatje als zouden Tomnongong Djaja Negora en Radhen Singa Patti verongelukt zijn op hunne reis naar de boven Kahaijan, die ten doel had eenige Goesties die zich vroeger onderwierpen, doch niet op het bepaalde tijdstip zijn teruggekomen, is onwaar, deze beide tommongong deden hun best om die goesties op te zoeken en terug te brengen.

Van Sampit (Zuider Afdeeling) zijn de berigten allezins gunstig. Ook op die kust hebben zich zeeroovers vertoond, die zelfs de Kahaijan rivier opgevaren zijn en een paar prauwen genomen hebben, de stoomer *Kinsbergen* is er weder op los om die zeeschuimers te verjagen.

Den 9den is Z. M. stoomer *de Vecht* naar Koetey vertrokken, dit vaartuig zal verscheidene rijkjes aan de oostkust aandoen, vooral Passir; een Hadji van Bandjermassing Aboe Tahir is medegegaan om den sultan van Passir te raden, als hij zich in geene ongelegenheid wil zien gewikkeld, naar Bandjer af te komen om zijn eerbied te betuigen aan ons gouvernement; deze priester is goed bekend op Passir en hoopt men dat de halstarrige vorst alsnu zal afkomen.

Berigten van Koetey tot 23 April over Macassar te Bandjer aangekomen zijn gunstig, de assistent-resident is te Samorinder van zijne reis naar Berouw teruggekeerd; de sultan is met 400 man opgerukt naar zijne bovenlanden om aldaar de indringers, zoons van Soera Patti enz. te verjagen. Z. H. was den 17 April reeds te Kotta Bangar; de zoons van Soera Patti zijn echter reeds terug bij hun papa op de Teweh; de vijandige pangerans Nata Kasoema, Kerta Negara, Anom en Perbattassori hielden zich rustig; de sultan is voornemens hen naar beneden te lokken en ze alzoo aan ons bestuur uit te leveren, men gelooft dat zij steeds met Antassari in connectie zijn en dien van zout en zoomede van kruid voorzien.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 4 TOT 6 JUNIJ.

JAVA-HOTEL. von Davidson, van Melbourne. — Winterink. Echtg. en 3 kinderen, Kievit en Echtgen. van Oarust. — Pott, van Buitenzorg.

MARINE-HOTEL. De Boer, van Soerabaija. — Maas Geesteranus, van Buitenzorg. — V. IJzeren, V. Malken, van de Reede.

HOTEL WILLEM II. A. F. de la Croix, van Samarang. — Dr. de Jong, W. F. Pannekoek, Ameyden van Duys, van de Reede. — G. Jansson en familie, van Oarust. — Kapt. Reisiger, van Samarang. — Koops, van Buitenzorg.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 7 TOT 10 JUNIJ.

Met de Ned. bark Admiraal Piet Hein, kapt. L. Hazewinkel, de heer Tideman en fam. van Indramaijo.

Met het Ned. schip Maria Henriette, kapt. J. Winter, de heer A. F. de la Croix van Samarang.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, kapt. E. Lewis, de offi. van gezondh. de la Cour, de hh. Klinkert, Breton de Nijs, Misselblom Beijer. Overbeek en Echtg. A. A. Boers, Kervel, Berghuis, van Haastert, Philips, de Jong van 't Woud, Arriens, Echtg. en 2 kinderen, Mejufvrouw Waits en Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Met de Ned. Ind. stoomb. Palembang Packet, kapt. J. F. Scheel, Mevrouw en Mejufvr. Wiggers van Cheribon.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 8 TOT 10 JUNIJ.

Met het Ned. Ind. stoomschip Palembang, kapt. H. Kramer, de kapt. der Inf. Merens, 2de luit. Kielgast, de hh. Zwager, Bottenelly, Halkema, Weijtingh en Z. M. troepen naar Pontianak, Sinkawang via Billiton.

Batavia. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van den 7den dezer kunnen wij omtrent de reis van den Gouverneur-Generaal mededeelen, dat Z. E. den 6den Junij jl. naar Demak is vertrokken en, na bezigtiging van den tempel aldaar, de reis dienzelfden dag naar Poerwadadi heeft voorgezet, alwaar het spoorwegterrein werd bezigtigd. Den volgenden dag werden de modderwellen te Kradenant, zoomede het terrein voor een kanaal tot verbinding van de rivieren Loesi en Serang bezocht.

Den 8sten dezer vertrok Z. E. van Poerwodadi over Gombo en Goeboek naar Glapan en keerde, na ook aldaar het spoorwegterrein, alsmede het zoogenaamde heilige vuur te hebben bezigtigd, dienzelfden dag binnen door naar Samarang terug.

Den 9den dezer werd te paard een uitstapje gemaakt naar de dessa Simongan en naar Sekarang en aldaar het spoorwegterrein opgenomen.

Het plan bestond om den 10den dezer naar Salatiga te vertrekken.

— Volgens een telegrafisch berigt van Soerabaija van 5 Junij jl. heeft van den 29sten April tot den 29sten Mei jl. in de residentie Banda eene ongestoorde rust geheerscht.

— Ten vervolge van het voorkomende in de Java courant van 30 April jl., no. 35, ten aanzien van het aanwezen van zeeroovers in de wateren van Bewean, kunnen wij het volgende mededeelen:

In den avond van den 10den April hebben eenige rooverspraauwen wederom het eiland Bawean aangedaan. Des avonds ten 9 ure ontving de adsistent-resident het berigt, dat de door hem gestelde wachten te Dipanga en Tambak, op de noordkust van Bawean, met de roovers, die poogden te landen, slaags waren. Op dit berigt begaf de adsistent-resident zich met den regent en de geheele, hem ten dienste staande magt onmiddellijk naar de bedreigde plaatsen; doch de roovers hadden even vóór zijne komst, na hevig te zijn beschoten, de wijk genomen. Het aantal der op Bawean op den 7den April jl. door roovers gedoode en geroofde personen bedroeg 71, terwijl het slechts aan één persoon gelukt is, hun zwaar verwond te ontsnappen. Zr. Ms. stoomschip *Gedeh*, hetwelk den 12den April jl. ter bescherming van het eiland ter reede van Bawean was gearriveerd, bevond zich den 5den Mei jl. nog aldaar.

Lampongsche Districten. (April) — Gedurende deze maand bleef in de geheele residentie de rust ongestoord en hield de bevolking zich onledig met het snijden der padi op de ladangs en sommige sawahs.

In de afdeelingen Telok Betong, Sepoetih, Toelang Rawang en de IV Marga's was de padioogst over het algemeen voordeelig; dit was echter niet het geval in de afdeeling Boemi-agoen, alwaar de padi op njapahs van Gebang tot Negeri besar door overstroomingen voor 4/5 verloren is geraakt.

In de afdeeling Sekampong had men van sommige ladangs slechts eene opbrengst verkregen, voldoende om in de behoefte der eigenaars en hunne gezinnen voor den tijd van 2 maanden te voorzien; de oorzaak hiervan werd toegeschreven aan de talrijke wilde varkens, die de rijp gewordene padi des nachts grootendeels hadden vernield. Over het algemeen hebben deze dieren, wier aantal in den laatsten tijd welligt ten gevolge van de vermindering der tijgers zeer was toegenomen, overal vrij veel schade aan de padi toegebragt. Voor den aanplant van het 2de gewas waren bereids bevelen gegeven. Niettegenstaande de vele regens en hevige winden, die over het algemeen aan de orde van den dag waren, was de gezondheidstoestand vrij goed.

Van de aan zee gelegene plaatsen dezer residentie kwamen ter hoofdplaats aan 9 praauwen en vertrokken van daar 35 vaartuigen. Van Java en elders kwamen aan 19 praauwen en vertrokken derwaarts 28 vaartuigen. De handel was vrij levendig. De marktprijzen in deze residentie waren als volgt:

Rijst de pikol van	f 5	tot	f 10.
Gom-elastiek de pikol van	50	„	60.
Peper (zwarte)	10	„	13.
Idem (witte)	17	„	19.
Damar	7	„	13.
Koffij	20	„	25.
Kapas	4	„	8.
Klapper-noten de 100 stuks van	3	„	5.

In de afdeeling Boemi-agoeng werden twee personen uit de ampongs Balembangan en Negara Batin door tijgers weggehaald en verslonden. In de maand April jl. werden gedood 31 rhinocerossen en 6 tijgers, waarvoor f 504.— aan premiën zijn uitbetaald geworden.

Sumatra's Westkust. (Mei) — Behalve in de districten Ankola en klein-Mandeling (Tapanoli) was de rijstoogst in dit gouvernement over het algemeen gunstig: ook was de inzameling van koffij aanzienlijk. De gezondheidstoestand liet weinig te wenschen over. De weêrsgesteldheid was ter hoofdplaats Padang zeer afwisselend. Den 9den Mei jl. werd aldaar, in de zuidelijke afdeeling van Padang en te Priaman een ligte schok van aardbeving waargenomen, die te Priaman slechts eene seconde duurde en de rigting had van het oosten naar het westen.

Palembang (April.) — Gedurende de maand April jl. was de handel op de hoofdplaats vrij levendig; de gezondheidstoestand liet aldaar over het algemeen niets te wenschen over. In vergelijking met de vorige maand werden de sawah's minder aangetast door veldmuizen dan wel door ander schadelijk gedierte; de sawah's, welke aan de Goenoeng Mehroe en soengei Kedoekan gelegen zijn, deden ruimen oogst verwachten. Uit de binnenlanden werden aangevoerd: 5060 pikol rijst, tegen f 7 de eerste soort, 2,554 pikol padi, en 1,255 pikol katoen. Eene som van f 6,923 werd aan regten geheven en ruim 96 kojangs zout verkocht. In de afdeeling Komering Ilir deden zich eenige koorts en diarrhee-gevallen voor. Van de 430 lijders herstelden 188 en bezweken 71. 43 personen leden aldaar aan de pokken, waarvan slechts drie eene geneeskundige behandeling ondervonden. Ook werden aldaar 43 kinderen door den vaccinateur ingeënt, waarvan bij slechts tien die kunstbewerking mislukte; de stof was overigens goed. Ten gevolge van de aanhoudende zware regens ondervond de bevolking veel tegenspoed bij den aanplant der kapas. De afdeeling Rantoe Bajoer had veel te lijden van bezoeken van groote troepen olifanten, die de padischuren dreigden te vernielen. In de afdeelingen Ilirian en Banjoeasin had de bevolking 1,400 klapperboomen aangeplant. De overstrooming in de afdeelingen Lematang Ilir, Ogan Oeloe, de doeson Moeara Enim, benevens het geheele omliggende lagere terrein, waarvan wij in ons nummer van 3 Mei jl. melding maakten, heeft p. m. ½ gedeelte der langs de rivier gelegene ladangs (drooge rijstvelden) vernield en eene belangrijke schade aan den nog in de padi-schuren aanwezigen voorraad van den vorigen oogst toegebragt. Die ramp was voor de in die streken woonachtige bevolking des te gevoeliger, dewijl die plaats vond op een tijdstip, waarop men een aanvang met het snijden en oogsten van de padi zou maken. Behalve de belangen der bevolking hebben ook het civiel etablissement en de daaraan gehechte gebouwen, die reeds in bouwvalligen toestand verkeerden, door die overstrooming veel geleden. De daardoor veroorzaakte schade, in geldswaarde uitgedrukt, bedroeg ten naasten bij p. m. f 10,576.

De rivieren in de afdeeling Ogan Oeloe bleven ten gevolge van aanhoudende regens steeds gezwollen, waardoor de Lobi-, Wal- en Roerip rivieren buiten hare oevers traden en een gedeelte van den grooten weg overstroomden; ongelukken hebben daarbij niet plaats gehad. Ook de Ogan rivier behield haren hoogen stand, zoodat den 12den April jl. het water ongeveer gelijk stond met den weg voor het gebouw van den civielen gezaghebber; dit duurde slechts eenige uren, daar het water weder spoedig begon af te nemen. De gezondheidstoestand in die afdeelingen liet, ten gevolge van de ongunstige gesteldheid van het weder, veel te wenschen over; velen leden aldaar aan koorts en diarrhée.

Het door den waarnemenden inspecteur der hospitalen en der vaccine, dr. Mohnike, in die streken gehouden onderzoek betreffende de vaccine, liep naar wensch af.

Het padi-gewas stond in de Boven-afdeelingen over het algemeen vrij gunstig, zoodat men ook een ruimen oogst kon verwachten; alleen in de afdeeling Komering-Ilir had het jonge gewas veel te lijden van veldmuizen en ander schadelijk gedierte.

De onlusten tusschen eenige doesons in de Pasumah-landen duurden steeds voort, alhoewel in minderen graad dan bij de eerste vijandelijkheden; de handel werd er echter nog min of meer door gedrukt. Pogingen zijn weder in het werk gesteld om de schuilplaats van Pirahoen op te sporen. In de afdeeling Tebing Tingi bleef de pokziekte steeds hevig woeden en vele offers eischen; dr. Mohnike heeft al het mogelijke gedaan om die ramp te keer te gaan en af te wenden.

Door eene overstrooming, die bijna 2 etmalen duurde, hebben te Moeara Enim de oliepalmen van de kust van Guinea in tuinen, alsmede die in de kweekbedding groote nadeelen ondervonden. In de tuinen waren waren 235 en in de kweekbedding 211 planten aanwezig, welke allen in wasdom goed toenamen.

Den 12den April jl. ontving men te Moeara Bliti het berigt, dat de gisting tusschen de doesons Karang Dapoe en Leboek Poeding bijna tot onderlingen moord was overgeslagen, zoo niet de pangeran van Tandjong Djong in het midden was getreden. Bij die gelegenheid werden door den civielen gezaghebber de voornaamste hoofden van den opstand gevat en naar Talang Padang gezonden, ten einde voor een raad van inlandsche hoofden te worden te regt gesteld. Aan de policie te Kepahiang is het gelukt den 1sten April jl. den voornaamsten muiteling Sanadoen met zijne drie broeders in handen te krijgen, die mede voor een raad van inlandsche hoofden zal moeten te regt staan. De sawah's te soengei Poelan waren in zooverre voltooid, dat het water bereids door de waterleidingen over de aan te leggen velden stroomde.

In de afdeeling Rawas werd de vaccine met goed gevolg ingevoerd. Afgescheiden van de pokken-epidemie liet de gezondheidstoestand in de Boven-afdeelingen niets te wenschen over. Het rijstgewas stond overal zeer gunstig. Den 5den April jl. verliet de resident de hoofdplaats en vertrok naar de afdeelingen Lematang-Ilir, Lematang-Oeloe, Kikim, Ampat Lawang, Redjang, Lebong, Moesi Oeloe, Rawas en de Moesi Ilir, ten einde den toestand en de ligging van het gewest onder zijn beheer te leeren kennen. Den 25sten daaraanvolgende te Tebing Tinggi aangekomen, onderzocht hij vervolgens de afdeelingen Lematang-Ilir, Oeloe en Kikim. De geest der bevolking tegenover het bestuur was over het algemeen gunstig; de wegen, pasangrahans, enz,. vond hij alles in de beste orde waardoor het reizen gemakkelijk viel. De toestand der passantenhuizen en kazernes was over het algemeen bevredigend, vooral te Limboe in de afdeeling Moesi-Ilir, Merapi, Lematang, Oeloe, soengei Lado en Kikim, die geheel nieuw en doelmatig waren ingerigt. Van Karang Radja, 13 palen van Moeara Enim gelegen, waar men slechts weinige pittaks aantrof, tot aan de grenzen van de Kikim vond men sawah-velden op groote schaal aangelegd, welke een gunstigen uitslag beloofden; de prijs der rijst was aldaar dan ook zeer billijk. Koffijkultuur bestond er eigenlijk niet, daar deze zich uitsluitend tot pagger-koffij, om en nabij de woningen geplant, bepaalde; de wijzen van aanplant liet bovendien veel te wenschen over. Klapperaanplant bestond wel in de doesons, doch de bevolking betoonde weinig neiging om die in tuinen op groote schaal aan te leggen.

De veestapel in die afdeelingen was zeer klein en in achterlijken staat. In de afdeeling Kikim waren van de 10 margahoofden 7 in het bezit van paarden, waardoor de belangen van de dienst zeer bevorderd werden. Behalve te Lahat, waar de handel eenigen omvang had, waren de nijverheid en volksvlijt in die afdeelingen zeer gering. Te Moeara Enim, Lahat en Boengamas trof men pasars aan, welke behalve die te Moeara Enim, aan het doel beantwoordden en druk bezocht werden.

De pokken-epidemie was in die gewesten grootendeels geweken, terwijl de vaccine niet naliet hare gunstige werking te doen gevoelen. Te Moeara-Ilir werd die kunstbewerking met goeden uitslag door eene vrouw uitgeoefend. In de Goemai echter bleef men steeds zekere achterdocht en wantrouwen tegen die kunstbewerking koesteren.

Timor. (April.)—Te Koepang en te Atapoepoe heerschten in vrij hevigen graad koortsen en ter eerstgenoemder plaatse onder de kinderen de kinkhoest. De djagong-oogst is over het algemeen gunstig afgeloopen en zoowel in de afdeeling Babaoe, als op het eiland Rotti, had men veel padi geplant. De rijst kostte f 7 á f 9 de pikol; uitvoer van dit levensmiddel naar Banda deed weder rijzing voorzien. Te Paritti hebben zich de veldmuizen weder vertoond, waardoor nu drie jaren achtereen de oogst geheel of gedeeltelijk is verslonden; deze ramp begon zich ook in de velden van Babaoe te vertoonen, echter tot dusverre nog in geringe mate. Aan regten zijn geheven f 1,820,07½.

— Z. M. stoomschip *Madura* heeft in de maand April een togt ondernomen naar de rijken Sambalioeng, Goenoengteboer en Boeloengan. Gedurende het aanwezen aldaar van dien oorlogsbodem is een aantal gevlugte slaven aan boord gekomen, ten einde hulp van het gouvernement in te roepen om uit hunne slavernij te worden verlost. Een 30tal van die personen, welke door zeeroovers gevangen genomen en als slaven verkocht waren, zijn met de *Madura* naar Makasser overgebragt. Te Goenoeng-taboer nam het stoomschip 162 ton steenkolen in, gegraven uit een heuvel op ¼ mijl afstands rivieropwaarts van die plaats. Deze kolen, die veel overeenkomst hadden met de Koeteikolen van de mijn Pelarang, voldeden vrij goed. Gedurende dien togt werd een aantal praauwen onderzocht. Op één daarvan, die zeer verdacht voorkwam, vond men twee slaven onder de zeilen verborgen, die onmiddelijk aan boord van de *Madura* werden overgebragt. Volgens hunne verklaring waren zij vroeger door zeeroovers gevangen genomen en te Solk aan den djoeragan van de praauw verkocht. Dientengevolge werd deze in verzekerde bewaring genomen en naar Makasser gebragt, om aldaar te regt te staan. De bovenbedoelde togt is tevens dienstbaar gemaakt om vele hydrographische opnamen te doen, die voor de kennis van deze nog zoo weinig bekende kust van zeer veel gewigt zijn.

Celebes en Onderhoorigheden. (April). — Ofschoon zich nog al gevallen van koorts voordeden, welke werden toegeschreven aan het kenteren der moesson, was de gezondheidstoestand over het algemeen bevredigend. In het district Segeri (afdeeling Noorder-districten) en in de Zuider-districten stierf de vaccine wederom uit, hoofdzakelijk ten gevolge van den onwil der bevolking om hare kinderen te laten inenten. Al het mogelijke zoude worden beproefd om de vaccine aldaar weder in het leven te roepen. Het weder was over het algemeen drukkend warm, niettegenstaande dat in sommige afdeelingen nog al veel regen viel.

In de afdeelingen Makasser, Noorder- en Zuider-districten stond het gewas te velde gunstig; de bevolking van de Ooster-districten en Bonthain was bezig hare velden te bewerken. Met het oog op de algemeene stijging der rijstprijzen werden in overleg met de inlandsche hoofden maatregelen beraamd om door het dadelijk aanplanten van zoogenaamde tweede gewassen mogelijk gebrek te voorkomen; zonder buitengewone, niet te voorziene omstandigheden is daarvoor evenwel niet te vreezen. De prijs der rijst te Makasser, welke in het eerst gestegen was tot f 12 à f 13 de pikol, is later weder gedaald tot f 8½.

Op Saleijer was de bevolking bezig met de bewerking harer velden voor den aanplant van djagong en gierst, waarvan de jongste oogst niet onvoordeelig uitviel. Ook de koffij-aanplant aldaar stond gunstig, en de uitgeplante New-Orleans katoen liet zich aldaar eveneens goed aanzien, hetgeen in de overige afdeelingen het geval niet was. Koffij werd vrij veel in den handel gebragt, vooral uit de Ooster-districten, Bonthain, de bergregentschappen der Noorder-districten en Goa.

De zich in de gevangenis te Makasser bevindende regent van Mare Mare (Saleijer) poogde uit te breken en amok te maken. Hij bragt den cipier met een stok eenige slagen op het hoofd toe, waardoor deze op den grond viel. Hierna willende ontvlugten, werd hij door den schildwacht met de bajonet tegengehouden en gewond, waardoor men hem weder meester werd.

De hoofdleider der bende boosdoeners, die in 1859 werd gearresteerd, en naderhand is ontvlugt, Sangirang daeng Matiro (dezelfde die betrokken was in den moord op den Europeschen korporaal Giller), is eindelijk achterhaald en bij het verzet tegen zijne arrestatie gedood.

Op den 22sten April is ter hoogte van het eiland Satonde, nabij Sumbawa, eene Celebesche praauw met drie rooversvaartuigen slaags geweest, waarbij de anachoda dier praauw gedood en zes opvarenden gewond werden, terwijl vier andere den roovers in handen vielen.

In den handel was het niet bijzonder levendig. Ter hoofdplaats kwamen aan, van Java en elders: 7 raschepen onder Nederlandsche vlag, en 25 inlandsche vaartuigen, terwijl van daar vertrokken: 10 raschepen onder Nederlandsche vlag, twee onder vreemde vlag en 46 inlandsche vaartuigen.

Den 3den April is de Gouverneur vergezeld van den adsistent-resident Bakkers, 5 officieren en 140 manschappen met Z. M. stoomschip *het Loo* naar Balangnipa (Ooster-districten), en de koning van Goa met eene aanzienlijke magt naar het westelijke gedeelte van het bergdistrict Wawo Boeloe vertrokken tot tuchtiging der kwaadgezinde bevolking aldaar. De Gouverneur keerde den 16den daaraanvolgende ter hoofdplaats terug.

Den 20sten April is te Makasser aangekomen een gezantschap van Boni, hetwelk den 24sten bij officieel bezoek, aan den Gouverneur de gebruikelijke nieuwjaarswenschen en geschenken, alsmede een brief van den leenvorst van dat rijk heeft aangeboden, waarna de gezanten den 29sten weder vertrokken. Voorts zijn de gebruikelijke poeasa geschenken door tusschenkomst van den adsistent-resident der Oosterdistricten naar den leenvorst overgebragt.

De datoe van Soppeng Tolampeeng oud Aroe Seenkang, zich noemende Nenena J. Tjoelá heeft zijne waardigheid wegens hoogen ouderdom nedergelegd. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 31 Mei 1862. Men schrijft ons van Sumanap;

In een der laatste nummers uwer courant vonden wij een berigt over Madura, dat ten deele waar was, maar waarin ook zonderlinge onwaarheden opgedischt werden. Dat de bevolking van Madura benadeeld werd door de jongste onwelkome regens is waar, doch de voorname reden harer armoede is niet in ongunstig weder te zoeken, maar wel in de hebzucht der hoofden, die haar alles ontnemen wat slechts eenige waarde heeft. Dat er te Sumanap in het vorige jaar zoo weinig zout aangemaakt is, is weder niet aan de regens te wijten. De zoutlanden van hier en van Sumanap liggen op geringen afstand van elkander en dus zal de hoeveelheid regen, daar en hier gevallen wel zoo ongeveer gelijk staan, doch te Sumanap is het aantal zoutpannen zes of zeven maal meer dan hier. En evenwel werd hier een schier even groot aantal koijangs zout, (± 1700) aangemaakt. Er moeten dus andere oorzaken bestaan voor dien geringen zout-aanmaak te Sumanap en kan de schuld niet alleen aan de gevallen regens gegeven worden. Die regens zijn evenmin de oorzaken van den ongelukkigen toestand der zoutschuren, die bij dag het licht der zon en bij nacht het het flonkeren der sterren overvloedig doorlaten en zoo ellendig bevloerd zijn, dat de koelies bij elke belading van een schip er tot aan de enkels door den modder waden. Het zout is van zoo slechte kwaliteit dat de gezagvoerders van schepen, die het reeds vele jaren van Sumanap naar de zuidkust van Java bragten en die altijd uitkwamen met hunne lading, nu bij uitlevering een aanmerkelijk te kort hebben en thans zonder protest hunne lading niet innemen willen. Het ware dus in het belang van het Gouvernement, indien er, even als hier, een kontroleur met het opzigt over den ganschen zout-aanmaak belast werd, en geen dwaze berigtgever zou u van Sumanap zulke zonderlinge onwaarheden, als onlangs, ter plaatsing meer kunnen toezenden.

Met het opnemen dezer weinige regelen in uw veelgelezen blad zult u zeer verpligten uwen bestendigen lezer, die u welligt spoedig nadere bijzonderheden over de besprokene zaak zal doen weten.

(*Soer. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BATAVIA, *den 8sten Junij* 1862. (No. 1.)

(Staatsblad no. 56)

Gelet, enz.

Gelezen, enz.

Den Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat bij aanvragen om uitgifte in huur van woeste gronden, de verhuring er van, met toepassing van het voorkomende in art. 4 van het Koninklijk besluit van 3 Julij 1856, no. 93, (staatsblad no. 64), op de navolgende wijs geschieden zal.

§ I. Wanneer is onderzocht en aangetoond, dat de aangevraagde gronden niet vallen in de termen vam art. 4 La. *b* van even genoemd staatsblad, en dus voor uitgifte in huur vatbaar zijn, wordt den aanvrager vrijgelaten, die voor zijne rekening te doen opmeten en in kaart te brengen, waarvan de meetbrief en kaart vervolgens door hem ter beschikking van het hoofd van gewestelijk bestuur zullen worden gesteld, onder overlegging eener rekening van de daarvoor betaalde kosten.

§ II. De regering stelt vervolgens op voordragt van den directeur der kultures de voorwaarden vast, waarop de aangevraagde gronden in huur zullen worden uitgegeven.

§ III. Het hoofd van het gewest, waarin de gronden gelegen zijn, laat hierop de navolgende aankondiging — naar behooren ingevuld — in de Javasche courant opnemen:

„Daartoe gemagtigd, maakt de resident (gouverneur, adsistent-resident) „van ...... in opvolging van alinea *c* van art. 4 van het Koninklijk be„sluit van 3 Julij 1856 (staatsblad no. 64) bekend, dat de regering naar „aanleiding van een gedaan verzoek (gedane verzoeken) het voornemen heeft „om eene uitgestrektheid van ... bouws woeste gronden, de bouw gerekend „tegen 500 vierkante Rhijnlandsche roeden, gelegen in het district ..... „regentschap ...... residentie ...... (of bij andere indeeling van het be„trokken gewest dien overeenkomstig te omschrijven) bekend onder den naam „van ..... bij contract voor een tijdvak van .... jaren in huur (of op „nieuw in huur) af te staan.

„Voor de uitgifte in huur dezer gronden, welke niet door middel van uit„besteding gescheiden zal, komt in eene eerste plaats in aanmerking hij, die „daarvoor den hoogsten huurprijs zal bieden, behoudende de regering zich „evenwel uitdrukkelijk het regt voor den persoon aan te wijzen, met wien „voor deze verhuring zal worden overeengekomen.

„Aan belanghebbenden zal van heden tot den .... (zes maanden „na dato) dagelijks, met uitzondering van zon- en feest-dagen de gelegenheid „worden gegeven tot kennisneming van de ingekomene verzoeken, van de „voorwaarden, waarop de verhuring zal geschieden en van den meetbrief en „de kaart der gronden."

„Gegadigden worden uitgenoodigd hunne billetten van inschrijving in te „zenden aan .... uiterlijk vóór of op den (14 dagen na het verstrij„ken van den gestelden termijn van inzage.")

„De billetten, geschreven in de Nederduitsche (in de Nederduitsche of „Maleische taal, zoo de gronden buiten Java zijn gelegen) en vrij van „zegel, moeten gesloten zijn en van een opschrift op den omslag voorzien, „waaruit blijkt het doel, waarvoor zij bestemd zijn."

„Zij moeten bevatten den naam en de woonplaats van den inschrijver, „zijne handteekening, de omschrijving van de gronden, waarvoor wordt in„geschreven, de verklaring, dat de inzender met de voorwaarden van uit„gifte en huur der gronden bekend is, den huurprijs per bouw, welke door „hem wordt geboden, en de namen van twee door hem te stellen borgen, „die ten blijke van de verbindtenis door hen aan te gaan het billet mede „onderteekenen."

„De inschrijvings-billetten zullen in het openbaar worden geopend ten „kantore van den .... des ochtends ten ... ure, waarvan pro„ces-verbaal zal worden opgemaakt."

§ IV. Van den inhoud dezer aankondiging zal ook door middel van aanplak-billetten, zoo in de Nederduitsche als inlandsche taal, aan belanghebbenden, ter hoofdplaats van het betrokken gewest worden kennis gegeven.

§ V. Het proces-verbaal van opening der billetten wordt door het betrokken hoofd van gewestelijk bestuur, vergezeld van zijne consideratiën en advies, aan den directeur der kultures toegezonden.

Deze brengt hierop aan de regering verslag uit nopens de uitkomsten der gehoudene inschrijving en doet tevens de noodige voorstellen tot afstand in huur van het aangevraagd perceel.

Hierbij zal de directeur der kultures hebben in acht te nemen, dat, zoo overigens daartegen geene bedenkingen bestaan, de regering bij voorkeur wenscht over een te komen met den eersten aanvrager, mits deze, na zelf aan de inschrijving te hebben deel genomen, zich bereid verklare om den hoogsten huurschat, waarvoor bij de gehoudene mededinging onderbehoorlijke borgstelling is ingeschreven, te voldoen.

Is de eerste aanvrager hiertoe ongenegen en zijn er ook geene termen, om hem op gunstiger voorwaarden het perceel af te staan, waaromtrent de regering zich een vrij en ongemotiveerd oordeel voorbehoudt, dan zal nogtans, bij toewijzing der gronden aan een anderen inschrijver, door dezen, binnen den tijd van zes maanden, na den dag, waarop het kontrakt gesloten is, aan den aanvrager eene bij het vaststellen der voorwaarden bepaalde soms gelds moeten worden uitgekeerd, bij wege van vergoeding van de noodeloos genomen moeite en gemaakte onkosten, welke som zal gelijk staan met de aan den landmeter, voor het opmeten en in kaart brengen der gronden, betaalde rekening, verhoogd met 50 pCt.

Hetgeen hieromtrent bij het vaststellen der voorwaarden bepaald wordt, zal ook casu quo in het aan te gaan kontrakt worden opgenomen.

§ VI. De toewijzing der in huur uit te geven gronden gaat gepaard met de magtiging om tot dat einde eene overeenkomst aan te gaan.

§ VII. Bij wederuitgifte van reeds in huur bezeten gronden zijn van toepassing de §§ II, III en IV, zoomede de eerste, tweede en derde alinea van §§ V en VI, met dien verstande, dat de vroegere huurder het voorregt zal genieten bij de derde alinea van § V aan den eersten aanvrager toegekend, mits hij den meetbrief en de kaart van het perceel ter beschikking stelle van het hoofd van gewestelijk bestuur.

Mogt hij dit niet willen doen, zoo zullen de gronden op nieuw worden opgemeten en in kaart gebragt voor gouvernements rekening, waarvan de kosten door hem, aan wien de gronden eventueel zullen worden toegewezen binnen den bij de vierde alinea van § V gestelden termijn, in 's lands kas zullen moeten terug betaald worden.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De 1ste Gouvernements Secretaris,
WATTENDORFF.

Bij Koninklijk besluit van den 13den Maart 1862, no. 78, is de apotheker van de derde klasse H. Feenstra, dienst doende bij het garnizoen te Leeuwarden, in rang en anciënniteit overgeplaatst bij het personeel der geneeskundige dienst der landmagt in Oost-Indie.

Bij Koninklijk besluit van den 20sten Maart 1862, no. 78, is de kapitein W. F. A. Eckhardt, van het wapen der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indie, met verlof in Europa, op zijn verzoek, met ingang van 1 April 1862, eervol uit Z. M. militaire dienst ontlagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 25sten Maart 1862, no. 106, is de majoor-betaalmeester der eerste klasse, kapitein der artillerie, van het leger in Nederlandsch-Indie met verlof in Nederland, J. P. Huijser, op zijn verzoek, met ingang van 1 April 1862, eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 28sten Maart 1862, no. 70, is de luitenant-kolonel der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indie, met verlof in Nederland, J. C. J. Smits, op zijn verzoek, met ingang van en met den 1sten April 1862, eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 3den April 1862, no. 90 is de heer A. E. Denso benoemd tot consul der Nederlanden te Kurrachee.

Civiel Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den griffier bij den landraad te Soerabaija mr. W. van Lennep.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den benoemden derden kommies op het residentie kantoor te Palembang J. F. Brouwer, laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen.

Ontheven:

Eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, de kommies-boekhouder te Palembang K. H. Brouwer.

Benoemd:

Tot lid van het collegie van curatoren van het Gymnasium Willem III G. W. Fredzess, luitenant-kolonel, sous-chef van het wapen der genie.

Tot omgaanden regter in de vijfde afdeeling op Java, het lid in den raad van justitie te Soerabaija mr. W. Tadema.

Tot kommies-boekhoeder te Palembang, de kommies, tevens griffier bij den landraad te Billiton A. A. Demelinne.

Tot kommies tevens griffier bij den landraad te Billiton, de eerste klerk op het residentie-kantoor te Muntok (residentie Banka) W. F. K. Abke.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op hun verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de onder-intendant der eerste klasse J. C. van Oosterom en de kapitein der infanterie J. F. Dekker.

BRITSCH INDIE.

Daar de Indische Marine in Britsch-Indië zal worden opgeheven en derhalve de Koninklijke Marine eene uitbreiding zal erlangen, is men er op uit om groote dokken en werven aan te leggen ten gerieve van de oorlogschepen in deze wateren. Bombay en Singapore schijnen bestemd te zijn om dok- en havenplaatsen te worden, waar de grootste schepen zullen kunnen worden opgenomen. De eerstgenoemde stad zal voor de schepen van de Indische en Africaansche stations en de laatstgemelde voor de schepen uit de Chinesche en Stille zee bestemd zijn. Thans nog worden de Engelsche oorlogschepen te San Francisco gerepareerd. (*The Friend of India*).

BIJVOEGSEL

VAN DEN

JAVA-BODE

van Woensdag, 11 Junij 1862, N°. 46.

Ook onze Indische Marine schijnt zoo al niet geheel opgeheven dan toch eene groote verandering te zullen ondergaan en geen afzonderlijken tak van administratie-dienst in Indië te zullen uitmaken. Zooveel is ten minste zeker, dat de magazijnen en materialen weldra door de administratie der Koninklijke Nederlandsche Marine zullen worden overgenomen, zoodat de Gouvernements Marine, welke zich meer en meer begon op te heffen, als zelfstandige tak van dienst, weer een onderdeel zal uitmaken der Nederlandsche Marine. Of daarbij de verhouding tusschen de gezaghebbers der Gouvernements en de officieren der Nederlandsche Marine wat duidelijker zal omschreven en bepaald worden, is ons onbekend. *Red.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLAND.

Dat het zegel op de dagbladen voor het algemeen schadelijk is, blijkt, onder anderen, ook uit eene diplomatieke onderhandeling, welke, eenigen tijd geleden, naar ons gemeld wordt, tusschen ons gouvernement en de Engelsche regering is gevoerd.

Beide regeringen waren het eens omtrent de wenschelijkheid van de vermindering van het brievenport tusschen Engeland en Nederland. Engeland was bereid aan alle eischen dezerzijds te voldoen, doch slechts onder ééne voorwaarde, namelijk, dat het zegel op de Engelsche dagbladen bij invoer in Nederland afgeschaft werd.

De Nederlandsche regering moest verklaren, dat zij in dit voorstel niet kon treden, zoodat Engeland zich ook ongeneigd toonde de onderhandelingen over de vermindering van het brievenport voort te zetten.

De Nederlandsche regering kan in eene afschaffing van het zegel op de vreemde bladen niet eerder toestemmen, dan wanneer het zegel op de Nederlandsche bladen tevens wordt afgeschaft. Eene tegenovergestelde handelwijze toch zou schreeuwend onbillijk zijn voor den Nederlander, dien men allengs aan het denkbeeld zou gewennen, dat zijne nationaliteit in het oog van de regering zijns lands niet zooveel waarde heeft als die der vreemdelingen.

Van een anderen kant is het te betreuren, dat het port voor het aanzienlijk brievenvervoer tusschen Engeland en Nederland steeds zwaar op den handel blijft drukken, en dat daarin geene vermindering kan worden gebragt. Eene reden te meer, dat er werk worde gemaakt van de afschaffing van het zegel op de dagbladen, en dat de handel een dergelijken maatregel ondersteune wanneer de regering daartoe overgaat, — als een middel om zelf direct gebaat te worden door de onvermijdelijke gevolgen van de afschaffing van het zegelregt op de nieuwspapieren.

— Den 26sten April zullen van het koloniaal werfdepôt te Harderwijk naar het Nieuwe Diep vertrekken een detachement suppletie-troepen, sterk 150 onder-officieren en verdere manschappen, om dienzelfden dag onmiddelijk te embarkeren in het aldaar liggende schip *Staatsraad van Ewijk*, gezagvoerder F. de Winter, onder bevel van den 1sten luitenant G. C. Munters van het reg. gren. en jagers, wien de functiën zijn opgedragen gemeld detachement naar Java over te brengen; zullende het medegeleide uitmaken de 2de luitenant der inf. J. H. A. IJssel de Schepper en de 2de luitenants der art. W. H. Staverman en D. J. Derks, allen van het O.-I. leger. De 1ste luitenant Munter zal na volbragte missie naar Nederland repatrieren. Wijders zal den 3den Mei aanstaande van Harderwijk vertrekken en overgaan aan boord van het schip *Vier Gezusters*, gezagvoerder J. Bik, liggende te Rotterdam, bestemd naar de O. Ind., een detachement sterk 150 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den 1sten luitenant van het 7de reg. inf. J. P. M. Gevelaar, medegeleiders de 2de luitenants der inf. J. W. Bellaard, H. P. Roos en C. A. E. Neeb.

— In den nacht van den 18den April is te 's Hage een felle brand uitgebarsten in de meubelfabriek *Anna Paulowna*, van de gebroeders Horrix, achter den Stationsweg. De brand is zoo 't schijnt ontstaan in de nabijheid van den stoomketel; met juistheid is echter de oorzaak niet bekend. De fabriek werd niet bewoond, maar er waren steeds enkele personen die des nachts aldaar de wacht hielden. De vlammen teisterden vooral de zagerij, de stoelmakerij en de zaal van kunstwerk, welke dan ook tot den grond toe zijn afgebrand. Ook het voorste gedeelte van de fabriek heeft, hoewel in mindere mate geleden, terwijl een kostbare voorraad hout vernield is. Het kantoor van de firma is almede geheel uitgebrand. Z. M. de koning en de prinsen waren bij den brand tegenwoordig.

Er waren een 200tal werklieden op de fabriek geplaatst, waarvan zeker een groot deel vooreerst buiten werk zal zijn.

Naar wij vernemen heeft Z. M. de koning in een hoogst vereerend schrijven aan de Gebr. Horrix doen berigten, dat zoodra de werklieden in staat zullen zijn, in de nieuw herbouwde fabriek hunne werkzaamheden te hervatten, de vóór Hoogstd. paleis eerst benoodigde meubelen aldaar zullen vervaardigd worden. Het gemeentebestuur wendt wijders pogingen aan om de heeren Horrix te ondersteunen in het spoedig weder aan het werk stellen van de werklieden hunner fabriek. Daartoe zijn van stadswege dan ook drie ruime lokalen toegestaan, terwijl verder aan die heeren zooveel hulp mogelijk zal worden verstrekt.

Er is thans eene algemeene commissie gevestigd, die zich belasten zal met de ontvangst en uitdeeling van de giften, welke de menschlievendheid mogt willen bestemmen tot tegemoetkoming in het verlies door de werklieden geleden.

— Het voorloopig regterlijk onderzoek betrekkelijk den verschrikkelijken moord onlangs in de gemeente Asten op eene oude vrouw gepleegd, nadert zijn einde. Zoo als bekend is wordt voor deze gruweldaad een 22-jarig jongeling vervolgd, die de misdaad beleden en reeds meermalen der justitie rekenschap zijner handelingen gegeven heeft. De zucht naar goud was in deze de voornaamste drijfveer. Wil men den jeugdigen misdadiger kennen, dan is de volgende karaktertrek voldoende, want hij stelt de inborst van den ellendeling in het volle licht. Toen hij namelijk op den noodlottigen morgen zijn ruim 70-jarig slagtoffer alleen te huis aantrof, maakte hij haar, nadat hij het voorhanden zijnde geld bij zich gestoken had, kenbaar, dat zij onder zijne handen sterven moest. De ongelukkige vrouw, geen redmiddel ziende, smeekte slechts eenige oogenblikken uitstel, ten einde te kunnen bidden. Dit stond hij haar toe. De vrouw wierp zich op de knieën en bragt een paar minuten in het gebed door. Gedurende dien tijd was hij een rustig toeschouwer gebleven; doch onmiddelijk daarna bragt haar een paar hevige slagen met een tuijerhamer toe en nadat hij gemerkt had, dat er nog eenige levensvonken in zijn slagtoffer overig waren, sneed hij haar als het ware het hoofd van het ligchaam.

ENGELAND.

Londen, 23 April. De Americaansche bladen, die ons heden ter hand komen, bevestigen ten volle de overgave van het eiland No. 10 en brengen ons tevens hoogst belangrijke détails omtrent den bloedigen veldslag bij Corinth. Uit het officieel rapport van generaal Hallock aan den minister van oorlog blijkt, dat, werkelijk bij de bemagtiging van dit eiland 6000 gevangenen, 100 stukken geschut en eene onnoemelijke hoeveelheid wapens en proviand in de magt der Noordelijken vielen. „Onze zegepraal", zegt de generaal in zijn officieel rapport nopens de overgave van dit eiland, „is volkomen en overweldigend. Wij hebben niet een enkel man verloren." Particuliere brieven melden tevens, dat al de drijvende batterijen der Zuidelijken, benevens een aantal hunner transportschepen en kanonneerbooten, door de bonds-troepen werden bemagtigd. De speciale Americaansche correspondent van den *Times* zegt, dat de defensieve positien der Zuidelijken op gemeld eiland slecht gekozen waren en dat daaraan hoofdzakelijk de zegepraal der Noordelijken moet worden toegeschreven. Die bewering moge juist zijn, zij neemt echter het succes der bondstroepen niet weg en geeft aan de vrienden der Unie in ons land niet minder reden zich over het schitterend resultaat, dat het beleg van het eiland heeft bekroond, naar hartelust te verheugen.

De beschrijving, die de Americaansche bladen ons van den veldslag bij Corinth leveren, is zeer belangrijk, doch veel te lang om ze u in haar geheel mede te deelen. Die bloedige veldslag begon in den morgen van den 6 April en werd gedurende twee dagen door beide legers met onbeschrijfelijke hardnekkigheid voortgezet. De Zuidelijken zoowel als de Noordelijken schijnen bij die gelegenheid met buitengewonen moed en dapperheid te hebben gestreden en het lijdt weinig twijfel dat, ware de Noordelijke generaal Buell niet bij tijds met zijne versterking toegesneld, generaal Grant met zijn geheel leger door generaal Beauregard zou zijn geslagen. Het oogenschijnlijke doel van den aanval van generaal Beauregard was om het leger van generaal Grant, voordat generaal Buell met versterking zou arriveren, in de rivier Tennessee te drijven en het alzoo geheel te vernietigen.

Wij hebben vooralsnog geen officieele berigten omtrent de door de beide legers bij dien veldslag geleden verliezen. De Americaansche bladen schatten die eenparig op 16 à 20,000 man voor de noordelijken en op 35 à 40,000 man voor de zuidelijken. Hoewel die cijfers stellig overdreven zijn, lijdt het toch weinig of geen twijfel, dat ook in dat opzigt het voordeel aan de Noordelijken gebleven is. De noordelijke generaal Prentiss is door de Zuidelijken gevangen genomen en verschillende der meest aanzienlijke hoofd-officieren van het bondsleger zijn of gedood of gevaarlijk gewond. Behalve den dood van den zuidelijken generaal Johnston, melden de Americaansche bladen nog, dat den generaal Beauregard in het gevecht een arm werd afgeschoten; een en ander verdient evenwel nadere bevestiging. Het is moeijelijk te voorspellen, welken invloed die belangrijke veldslag op den Americaanschen oorlog zal uitoefenen. Men gelooft hier vrij algemeen, dat het geenszins zal leiden om den oorlog te doen eindigen of de Zuidelijken te ontmoedigen. Ook de *Times* en eenige andere bladen zijn dat gevoelen toegedaan.

Volgens brieven uit de Unie, ziet men met groote belangstelling eenige nadere berigten te gemoet omtrent de operatien van het bondsleger aan de Potomac, te meer daar gisteren te Liverpool eene particuliere dépêche uit Baltimore is ontvangen, waarin gemeld wordt, dat de bondstroepen van M'Clellan in een veldslag te Yorktown, door de Zuidelijken werden geslagen. Dezelfde dépêche meldt tevens, dat de *Merrimac*, benevens zeven andere gepantserde schepen gereed zijn, op nieuw een aanval op de Noordelijke vloot te wagen.

Per telegraaf ontvangen wij heden namiddag nog eenige nadere belangrijke berigten uit America. Volgens die tijdingen zou te Yorktown weldra een leger van 100,000 Zuidelijken bijeen zijn met 500 stukken geschut van het zwaarste kaliber, en men voorzag dus een wanhopigen en op nieuw een bloedigen veldslag.

— Den 21sten April heerschte te Liverpool niet weinig sensatie, daar aldaar is aangekomen het Zuidelijk schip *de Emily St. Pierre* van Calcutta, welk schip onlangs bemagtigd werd door een schip der Unie *James Adger*, terwijl het poogde de blokkade te Charleston te verbreken. De kapitein van de *James Adger* had, naar het schijnt, de geheele bemanning van de *E. St. Pierre* gevangen genomen en een wacht van 15 man en een officier op het schip geplaatst met last om het naar Philadelphia over te brengen. Kapitein Wilson, de bevelhebber der *E. St. Pierre*, de eerste stuurman, de kok en de hofmeester werden evenwel op hun schip achtergelaten en tevens werd hun toegestaan, zich gedurende de reis naar Philadelphia vrij op het schip te bewegen. Kapitein Wilson maakte van dat voorregt behendig gebruik en slaagde er in, met medewerking van den stuurman enz. de geheele bemanning gevangen te nemen en het schip, in plaats van naar Philadelphia, naar Liverpool te brengen. Uit de mededeeling van den kapitein blijkt, dat zijn hofmeester op zijn bevel 's nachts in de hut van den officier der wacht sloopen hem behendig zijn wapen ontnam en hem vervolgens, met behulp van den kapitein en stuurman, in ketenen klonk. Nadat ook verder eenige matrozen op dezelfde wijze waren overrompeld geworden, greep er eene vrij hevige worsteling plaats tusschen den kapitein Wilson en de tegenpartij, waarbij sommigen van beide partijen eenige kwetsuren bekwamen. Kapitein Wilson slaagde er niettemin in zijn tegenstanders te overmeesteren en bragt het schip gisteren veilig in de haven van Liverpool. De heeren Moser en Trenholm te Liverpool zijn de eigenaars van het schip. Zij beweren dat de bemanning geheel uit Engelschen bestond en dat de kapitein volstrekt geen voornemen en ook geen reden had om de blokkade te Charleston te verbreken.

FRANKRIJK.

Op den 7den April had er eene bijeenkomst van Fransche zee-officieren te Parijs plaats, ten einde de kwestie der gepantserde schepen te overwegen. Men beweert, dat zij eenstemmig hebben verklaard, dat Frankrijk zoo vele *Monitors* per maand kan bouwen als er arsenalen zijn, en dat in een jaar tijds eene vloot gebouwd kan worden zoo groot als zelfs Engeland met alle inspanning van krachten zou kunnen daarstellen.

Een brief uit Toulon gerigt aan den *Messager du Midi* deelt mede, dat het voorstel is gedaan om voor proefneming een smaldeel gepantserde schepen onder bevel van den vice Admiraal Bonet Willaumez te stellen. Dat smaldeel zal bestaan uit de *Magenta, Solferino, Normandie, Couronne, Invincible* en *Gloire*. (*The home News.*)

— Men gelooft misschien dat de keizer tegenwoordig om niets anders als om Lavalette, Goyon, Mexico of Fould denkt. Men meent te mogen verzekeren, dat dit niet zoo is. Eenige dagen geleden begaf graaf de Morny zich naar den keizer, om hem te spreken over de oppositie, die de voorstellen van Fould bij de commissie van het wetgevend ligchaam ontmoeten, en over de krachtige wijze waarop deze op bezuinigingen ten aanzien van de begrooting van oorlog blijven aandringen. Het duurde niet lang, of de graaf bespeurde dat Z. M. niet luisterde. Toen zeî hij eenvoudig: „indien ik uwe Majesteit misschien verveel, dan zal ik mij verwijderen." De keizer echter verklaarde hem dat hij wel voort kon gaan, want dat wat hij hem mededeelde, zijne belangstelling zeer wekte." De graaf ging dan ook voort, maar het duurde geen vijf minuten, of hij achtte zich verpligt zijne opmerking nog eens te herhalen, er op vasten toon bijvoegende: „ik zie duidelijk dat ik Uwe Majesteit verveel en daarom...... 't is beter dat ik heenga." Raad nu eens wat hij ten antwoord kreeg? Dood bedaard zeî de keizer: „zeg eens, mijn waarde graaf, heb ik u al verteld dat ik een kanon heb uitgevonden, waarmeê ik elk schip in den grond zal boren, ware 't ook tweemaal zoo zwaar bekleed als 't best gepantserde oorlogschip dat wij bezitten? Wist gij 't nog niet, dan zeg ik 't u nu en ik zeg u tevens, dat ik tegenwoordig voor niets anders gedachten heb. Neem mij uit dien hoofde niet kwalijk, dat ik geen woord verstaan heb van alles wat ge mij verteld hebt. Ge zult zelf inzien dat dit, hoe belangrijk ook op zich zelf, weinig te beteekenen heeft, wanneer 't in de schaal gelegd wordt tegen eene uitvinding, die elke mogendheid noodzaken zal, om van alle plannen van bezuiniging af te zien, daar elk verpligt zal zijn zijne oorlogschepen van top tot teen in 't zwaarste ijzer te steken, willen ze ten minste trachten te voorkomen, dat voor de kogels uit mijn geschut de wanden hunner schepen wat meer te beduiden hebben dan vloeipapier."

De Morny bleef Z. M. het antwoord schuldig, omdat hij zich overtuigd hield, dat buiten dat merkwaardige geschut en gepantserde schepen voor den oogenblik niets de aandacht van den keizer der Franschen trekken kon.

DUITSCHLAND.

Weenen, 22 April. Men meldt uit Szegedin dat het gouvernement tot beteugeling der veelvuldige rooverijen zich genoodzaakt heeft gezien de krijgswet af te kondigen. In den avond van denzelfden dag, dat dit had plaats gehad, keerde een zeepzieder met zijn gezin te Debreczin, de plaats zijner inwoning, met den spoorweg terug en reed met een huurrijtuig naar zijne fabriek. In eene afgelegen straat aangekomen, werd het rijtuig door roovers aangevallen en de zich daarin bevindende personen uitgeschud. Onder anderen werd den beroofde 1180 fl. in bankpapier ontnomen, terwijl de dieven daarenboven bezit namen van het rijtuig en de paarden, waarmede zij zich verwijderden.

— De Hongaarsche akademie heeft zeven prijsvragen uitgeschreven over wetenschappelijke onderwerpen, doch die alleen door vrouwen mogten worden beantwoord. Op den 1sten dezer heeft de commissie, aan welke de beoordeeling over de ingekomen antwoorden was opgedragen, haar rapport openbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat sommige dames antwoorden hadden ingezonden over botanie, anderen over toegepaste scheikunde, over geologie, over dierkunde, over natuurkundige aardrijksbeschrijving. De opgegeven onderwerpen over Grieksche oudheidkunde, over de Romeinsche geschiedenis en over geschiedenis der schilderkunst zijn de eenige die onbeantwoord zijn gebleven.

— Eenige dagen geleden haalde een Keurvorstelijk kamerdienaar te Kassel zich de ongenade van zijn heer op den hals en werd ontslagen. Nu is door alle plaatselijke besturen in het Keurvorstendom een ministerieele aanschrijving ontvangen, inhoudende het verbod, om den bedoelden kamerdienaar een post of zelfs maar tijdelijk eenig werk te geven. Tevens heeft de directeur van politie te Kassel last gekregen, om elk hem ter goedkeuring aangeboden verzoek om eene of andere gunst, alvorens die te verleenen, eerst aan de goedkeuring des keurvorsten te onderwerpen. De ongelukkige, die in diervoege buiten de mogelijkheid gesteld is, zijn brood te verdienen, heeft een hoogbejaarde moeder ten zijnen laste, is gehuwd en vader van vier kinderen.

— In geheel Baden is den 7den April met geestdrift het tweede jaarfeest gevierd van de voor twee jaren op dien dag door den groothertog afgevaardigde proclamatie, die het begin was van den voorbeeldigen politieken toestand, waarin het land zich thans mag verblijden.

— Volgens brieven uit Munchen, heeft de verloving plaats gehad tusschen Ferdinand, ex-groothertog van Toskane, en eene zuster van Frans II, gewezen koning van Napels. De voltrekking van het huwelijk is bepaald op den 12den Mei.

DENEMARKEN.

De Deensche rijksdag is den 16den April door den minister-president gesloten. De vergadering ging uiteen onder den kreet, negenmalen herhaald: *leve de Koning.*

De Deensche regering heeft den advokaat Bargum, iemand bekend wegens zijne gehechtheid aan hare zienswijze ten opzigte van de Hertogdommen, tot burgemeester van Kiel benoemd. Deze stad, de belangrijkste van Holstein, is als 't ware het centrum van de Duitsche partij. Uit dien hoofde is gezegde benoeming een grove misslag die reeds zijne vruchten gedragen heeft, want vierhonderd der notabelste ingezetenen hebben een protest onderteekend, inhoudende dat de heer Bargum noch de achting, noch het vertrouwen der bevolking geniet.

De Deensche rijksraad heeft een millioen th. toegestaan tot het maken van gepantseerde schpen.

MANILA.

De *Reina de los Angeles* arriveerde alhier op den 29sten April van Cadix, waardoor de kolonie eene vermeerdering van spaansche bevolking heeft erlangd, aangezien dat vaartuig officieren, regters, ontvangers, eenige particulieren en enkele dames met kinderen heeft aangebragt.

Er wordt medegedeeld, dat de Tabak van Misanis op Mindanao dezelfde sterkte en geur heeft als die van Virginie en Kentucky, wanneer het product ook op dezelfde wijze wordt behandeld. Er is onder de lagere volksklasse in Spanje een groot verbruik der Tabaksoorten van Virginie en Kentucky, welke dus een groot handelsartikel uitmaken; en worden dus jaarlijks eenige millioenen in Spanje besteed aan Americaanschen Tabak.

Door het Gouvernement is eene Commissie benoemd ter opsporing der beste middelen om Manila van goed water te voorzien. Aan het hoofd hiervan staat een kapitein der Genie. Reeds sedert jaren is eene groote som tot dit doel bestemd geworden door een Spanjaard, met name Cariedo, welk bedrag thans is opgeloopen tot 170.000 doll., welke onder beheer zijn van den gemeenteraad.

Er bevinden zich op het eiland vele rooverbenden, die verscheidene euveldaden bedrijven. De sterkste dezer rooversbenden, de Toelisans, verspreiden veel schrik en vrees wegens hunne drieste aanvallen. Een jong spaansch officier, die hoewel met eene kleine magt niet vreesde hen aan te vallen, is bij die gelegenheid gesneuveld.

De Cholera is te Santa Cruz op het eiland Marinduque uitgebroken en eenige inboorlingen zijn de slagtoffers dezer geduchte ziekte geworden. Het Hoofd van het gewest is naar de plaats der onheils vertrokken om order te stellen op de behandeling der zieken.

De vuurspuwende berg van Albay is sedert 7 April in werking, doch de uitbarstingen zijn niet zwaar.

(*Overland China Mail*).

PERSIË.

De correspondent van de *Delhi Gazette* schrijft uit Caboel dat de Persen Furrah hebben ingenomen. Men zal zich herinneren dat de Persische armee groot 50.000 man infanterie en kavallerie benevens 100 stukken geschut op Herat was aangetrokken en van daar uit de landstreek Husara Tamini bezet en verscheiden forten had overrompeld. Deze handelingen van den Persischen Shah schijnen in strijd te zijn met het bestaande tractaat tusschen Persie en Brittannie. Ten minste de Emir die verblijf hield te Jellabad, is bij het begin der vijandelijkheden naar Peshawur vertrokken, om in overleg met de Engelsche overheid aldaar te treden, waarop hij weldra naar Caboel is vertrokken, om zijne legermagt te versterken en alles ter verdediging tegen den invallenden vijand gereed te maken. Sultan Ahmed Jan die als vazal van Persie ageert, heeft Turrah verrast op een oogenblik dat het grootste gedeelte der troepen van daar naar Tamini waren vertrokken. Thans is de Amir van Caboel opgerukt om zich naar Kandahar te begeven. Een zijner veldoversten, Mohamad Soerif, zou Furrah binnen weinige dagen aantasten en zou volgens zijne mededeeling de plaats hernemen of onder de wallen omkomen. De Emir schreef echter daarop dat hij niet te haastig mogt handelen en op versterking moest wachten. „Indien", schreef de Emir, „Furrah verloren is gegaan, zal ik, zoo God wil en ik leef, Herat voor u veroveren.

(*The Friend of India.*)

EGYPTE.

De *Bombay Review* vestigt de aandacht op het fort Barrage in Egypte dat op 12 mijlen afstands van Kairo is gelegen en zijne voltooijing nadert. Het is bestemd om het voorwaarts rukken van elk leger naar Kairo te beletten. Er zijn reeds 600 kanonnen en mortieren in batterij gesteld en velen dezer zijn van het zwaarste kaliber. Onder schutdaken bevinden zich over eene lengte eener halve mijl veldbatterijen, bestaande uit gegroefde kanonnen volgens het Pruissisch model. Het grootste gedeelte van het zwaar geschut bestaat uit ongegroefde 32 en 24 ponders, doch op de uitspringende hoeken der wallen (flèches) bevinden zich 140 56 en 86 pond. kanonnen. Aan het uiterste punt der Nijldelta gelegen, kan de vesting van beide rivieroevers slechts over de bruggen worden genaderd, welke over de Barrage zijn gelegd en dit is eene groote moeijelijkheid. Door middel van eene stoommachine en een kanaal dat het fort in twee deelen scheidt, kan de geheele omtrek van het terrein aan de landzijde der Delta onder water worden gezet bij elke aannadering des vijands van die zijde. Insgelijks is aan den regteroever eene groote stoommachine, om het land te kunnen inunderen tot aan de Arabische heuvelen toe. Alle kanonnen, welke vroeger Alexandrie moesten verdedigen, zijn naar het Barrage fort gezonden, zoodat de Pacha het denkbeeld schijnt te hebben opgegeven, om eene zeemagt het hoofd te bieden. Engeland mag hierop wel letten. Zulk eene sterkte snijdt inderdaad de gemeenschap met Indie geheel af.

SCHETS DER AMBONEZEN.

Fragment uit: „de Moluksche eilanden,"

DOOR P. VAN DER CRAB.

Indien er verband bestaat tusschen het vermeerderen of verminderen der bevolking, met hare welvaart, dan zou op dien grond beweerd kunnen worden, dat de welvaart der Ambonsche volken is toegenomen, en dit is inderdaad het geval; het is onmogelijk de rijkdommen en bezittingen van de inlandsche bevolking met juistheid te weten te komen; alleen door naar buiten werkende teekenen, kan zulks eenigzins worden nagegaan, maar het mag van de bevolking der Ambonsche eilanden met zekerheid gezegd worden, dat zij niet al hare middelen besteedt om zich op te tooijen of met goud en edelsteenen te versieren; zij bewaart een groot deel, zoo niet het grootste, in geld of voorwerpen van waarde binnen 's huis en laat haren vollen rijkdom niet kennen. In het oog vallend was het te Amboina hoeveel kopergeld uit de negorijen werd aangebragt, in het jaar 1858 om tegen nieuwe munt ingewisseld te worden.

Behalve kopergeld bezit menig huisgezin een spaarpot vol zilvergeld, dat niet gebruikt, maar op verborgen plaatsen bewaard wordt; sommige mannen hechten aan de groote zilverstukken een zilveren oogje, en maken er knoopen voor hunne onderkleeding van.

In den bouw der huizen en het huisraad is ook de welvaart te bespeuren, en de kleeding levert almede bewijzen dat de Ambonees zich in zijne aankoopen niet bekrimpt. Te huis heeft hij niet meer dan de oog noodige kleeding aan het lijf; naar den bazaar, naar de rivier of waarhenen ook buiten 's huis gaande, is hij altijd goed, zindelijk gekleed.

Die welvaart heeft de bevolking zich door nijverheid moeten bezorgen; geenerhande buitengewoon geluk viel haar ten deel, en daarmede levert zij geene geringe tegenspraak tegen de te dikwerf volgehouden bewering harer luiheid en onverschilligheid.

De burgers en negorij's bevolking der Ambonsche eilanden hebben den naam van verwaand en lui te zijn. Door vele schrijvers is die meening uitgedrukt, door weinige slechts tegengesproken. Vele der bestuurders van de Moluksche eilanden zijn in hunne beschrijvingen den Ambonees zeer ongunstig, en vele der op Amboina geweest zijnde of nog aanwezige europesche ambtenaren, beschouwen hem van dezelfde zijde; slechts weinige stemmen zijn den Ambonees tèn gunste. Het is als het ware een spreekwoord geworden, „zoo lui te zijn als een Ambonees."

Moeijelijk is het, bij de beoordeeling van een volkskarakter van een geheel onpartijdig standpunt uit te gaan; voor een juisten blik is het noodig eenigen tijd te midden van dat volk te verkeeren, en met hetzelve in dagelijksche aanraking te komen.

Iedereen, die van de binnenlanden van Java komt te Ambon, zal zich verbazen, niet alleen over de vrijpostige blikken en bewegingen der Ambonezen, maar ook over het groot aantal ledigloopers en toeschouwers, die bij het havenhoofd en elders den vreemdeling aangapen en hem bij zijne eerste wandeling volgen. Die verbazing wekt de herinnering op aan vroeger gelezen schrifturen, waarin de Ambonees in zijne ondeugden wordt afgeschilderd, en in de ontevredenheid over dezen aanblik, die zoo geheel verschilt van hetgeen in Java's binnenlanden gevonden wordt, vestigt zich al ras de overtuiging, dat de Ambonees waarlijk lui en verwaand is. Zonder nadere beschouwing van het dagelijksche leven der Ambonezen verandert die overtuiging niet. Dit oordeel mag dierhalve niet geheel onpartijdig genoemd worden.

Doch niettegenstaande al den afkeer, die bij aankomst ontstaat tegen het verblijf in dit land, en te midden van deze bewoners, en al het onaangename, dat dagelijks ondervonden wordt, toch wordt eenige gehechtheid voor de plaats van bewoning en het volk geboren, en al moge die zich niet doen voelen gedurende het verblijf, dan openbaart zich bij vertrek naar elders een band, die niet verondersteld werd, en waarvan het los scheuren aandoening opwekt; het onherbergzaamste oord, en het ruwste volk zullen iets aantrekkelijks krijgen, alleen door de gewoonte. Door langdurigen omgang met de Ambonsche inlandsche burgers en negorij's volken, die wat beschaving en ontwikkeling van geestvermogens aangaat, verre verheven zijn boven andere volkstammen van den Indischen archipel, verandert onverschilligheid in belangstelling; afkeer in toegenegenheid; zoodat ook van dit standpunt geen onpartijdig oordeel verwacht mag worden.

Daadzaken alleen kunnen leeren tot welke der twee over hem uitgesproken Kategoriën de Anbonees behoort.

Hoofdplaatsen en strandplaatsen zijn nooit de geschikte punten geweest, om goede zeden te bewaren, noch tot vereeniging van het beste deel der bevolking; de hoofdplaats Ambon zou dus eigenlijk niet mogen gelden, om de geaardheid des volks te leeren kennen.

De Inlandsche bevolking, die op de hoofdplaats Amboina verblijf houdt, bestaat uit burgers en negorij's volk. De inwoners der vier negorijen Latuhalat, Missanive, Urimessing en groot Hative werden vóór vele jaren gedwongen hunne negorijen te verlaten en ter hoofdplaats verblijf te houden, omdat zij zich aan ongehoorzaamheid zouden hebben schuldig gemaakt; eigenlijk omdat het gemakkelijk is op de hoofdplaats over volk te kunnen beschikken; deze menschen leveren daar hunne diensten even als door andere negorijen geschiedt; een deel hunner is gewoonlijk naar de sagodoessons of nageltuinen; hun afwezen wordt volstrekt niet verhinderd, mits degene, die tot den maandelijkschen werktroep behooren beschikbaar zijn.

Burgers en negorij's volk wonen op de hoofdplaats, of waar de eerste in de negorijen zijn, dooreen, en vallen in dezelfde beschouwing. Op elk uur van den dag zijn eenige dezer menschen in hunne huizen in volkomene ledigheid, andere zitten, met over de schouders gehaalde sarong langs de wegen, de voorbijgangers aan te gapen of maken een buurpraatje in de warong; andere kuijeren naar den bazaar om niets te verkoopen, maar alleen om te kijken en te praten; vruchteloos zal het wezen vele dezer menschen te nopen de eene of andere bezigheid te aanvaarden; negorij's volk zal beweren tot den werktroep te behooren en dus iederen oogenblik gereed te moeten zijn, om aan oproeping te voldoen; burgers zullen antwoorden, dat zij geen werk behoeven.

Er zijn zeer vele zulke ledigloopers; wanneer hun gevraagd wordt, hoe zij den kost verdienen, is bij alle het zelfde antwoord gereed „ment ari. Een visscher, die zijne visch verkoopt, een kleinhandelaar, die een doek of sarong verkoopt, anderen, die tuinproduct ten bazaar brengen, al deze bezigheden lossen zich op in „mentjari", waarmede zij juist zooveel willen zeggen als „het gaat u niet aan" zij zoeken (tjari), maar hoe zij vinden in die ledigheid is een raadsel, en toch zijn zij goed doorvoed, wel gekleed en in hun feestgewaad met goud en zilver versierd; maar te zelfder ure, dat die ledigloopers in hunne huizen, langs de wegen of op den bezaar gevonden worden, is de weg vol beweging met rondventers van koopwaren, koekjes, lijnwaad, enz., de bezaar en warong zijn gevuld met tal van koopers en verkoopers; hier en daar laat de openstaande deur eener woning schoen- of kleermakers of andere ambachtslieden ijverig bezig zien; ginds wordt een huis of brug of iets anders gebouwd door metselaars en timmerlieden met hunne helpers, en in de geslotene huizen zijn vele andere bezig met goudsmeden, olie stoken, touw slaan, vederen, bloemen of voorwerpen van kruidnagelen maken, koek bakken en honderd andere zaken; kortom bedrijvigheid en ledigheid naast elkander bij burgers en negorij's volk.

In de negorijen worden niet al deze toestanden aangetroffen: het is reeds menigen reiziger door de ondervinding geleerd, dat hij onverwachts, bij dag, in eene negorij komende, van den regent eene draagstoel of praauw verzocht tot voortzetting der reis, uren lang wachten moest, omdat de dragers of roeijers vooraf uit hunne tuinen of doesons geroepen moesten worden; van de thans nog Ambon aanwezige personen zouden verscheidene die getuigenis kunnen afleggen, en daarbij verklaren dat zij zelven door gepaste middelen zich overtuigd hebben, dat het geroepen volk werkelijk van elders aankwam. Mag dit pleiten voor de werkzaamheid der bevolking, dan mag het ook gelden als bewijs dat de mannen, die tot den maandelijkschen werktroep behooren, en dus gereed moeten staan tot verpligte diensten, gelegenheid genoeg vinden kunnen, om ook gedurende dien tijd, eigen voordeelen te zoeken.

Het volk der negorijen is deels naar de tuinen om vruchten te kweeken, deels naar de bosschen om sago te kloppen, atap te halen, bamboes of tara-tara's te kappen; andere zijn naar de bazaar ter hoofdplaats met een weinig groenten en vruchten, naauwelijks de moeite van den verren afstand beloonende, maar die marktgang is een feest, waarvan zij niet gaarne zouden te huis blijven, al moeten zij over bergen uren achtereen loopen; nog andere zijn ter vischvangst of bezig bij het plaatsen of wegnemen van sero en fuiken.

Hoevele dagen arbeids zijn niet noodig, eer b. v. de bloemenmaker een bouquet of krans vervaardigd heeft, waartoe hij vooraf nog de vederen moet zoeken, of om van kruidnagelen een orembaai, theeservies, drankzetje of andere voorwerpen te maken, of om de materialen voor een huis, eene praauw of een sero te zoeken, waartoe zoo menige gang naar het bosch noodig is.

Dit toch zijn feiten, die overweging verdienen, alvorens den kreet van luiheid over den Ambonees uit te roepen.

Onder de karaktertrekken der Ambonsche burgers mag echter wel genoemd worden hunne trotschheid; zij zullen zich niet schamen in de bosschen boomen te vellen en te dragen, of ont verschillig welke bezigheid ook te verrigten, maar het valmoeijelijk hen ter hoofdplaats tot zoodanige diensten te brengen: zij treden gaarne in dienst bij Europeanen als huis- of keuken; bedienden, en zullen binnen 's huis alles verrigten wat hun word-

opgedragen, maar over straat eene kist of andere zaken te dragen, gaat hun moeijelijker af; goed gekleed, in eén kort chitsen baadje en gekleurde of witte broek, met een pet of mutsje op het hoofd, acht de Amboinees het last dragen beneden zijn stand, en zal liever een drager huren en betalen, dan zich voor zijne makkers zoo te verlagen.

De ambachten van metselaar, timmerman, schilder of ijzersmid worden door vele burgers ter hoofdplaats uitgeoefend, doch zij bepalen zich letterlijk tot hun werk, en laten de metselspecie of gereedschappen, hout, ijzer, enz. aandragen door knechts, die tot de negorij's bevolking behooren.

Door vele bevoegde beoordeelaars worden kwade gevolgen verwacht van de vóór eenige jaren opgerigte tweede gouvernements school, waar de kinderen van burgers onderwezen worden. Vroeger zonden sommige ouders hunne kinderen naar de Inlandsche scholen, andere hielden hen te huis, onder voorwendsel, dat zij, tot een anderen stand behoorende, niet op dezelfde school mogen gaan met kinderen eener mindere volksklasse. De moeijelijkheid om dit vooroordeel te overwinen, deed tot de oprigting der 2de school besluiten; het scheen beter toe te geven, dan de kinderen buiten onderwijs te laten. Thans wordt gevreesd dat de burgerkinderen na het genoten lager onderwijs, en gewoon met buis en schoenen ter school te gaan, niet meer tot de ambachten en handwerken zullen keeren, welke hunne vaders uitoefenen, maar dat alle of de meeste pogen zullen klerken en schrijvers op de bureaux te worden. Niet ten onregte schijnt de vrees, dat hier uit eene klasse wezenlijke ledigloopers geboren zal worden.

De lust tot sterke dranken is bij de inlanders, vooral bij de burgers, ook zeer groot; saguweer of koolwater zijn voor de meeste dagelijksche behoeften, en als zij arak krijgen kunnen, wordt die bovenal verkozen.

Ook tot het dobbelspel hebben zij groote neiging, doch worden daarin te veel naar hunnen zin bedwongen door de maatregelen van policie.

Bijgeloof is onder de geheele Inlandsche bevolking verbazend groot; op alle plaatsen denken zij zich booze geesten: Soeangies. Eene vrouw, die in barensnood sterft, wordt geacht in eene boozen geest te veranderen; om te beletten dat zij als zoodanig de levenden zal storen, wordt haar lijk in de kist vastgebonden. Bij begrafenissen van christenen komen de familie en een aantal vrienden van den overledene in het sterfhuis en helpen het lijk reinigen en kleeden; alvorens den gang naar het graf te ondernemen, doet een der oudsten van de aanwezigen eene korte aanspraak, en weder te huis komende, bedankt hij de vrienden, die zich echter niet verwijderen, maar gedurende den geheelen nacht in het sterfhuis blijven, waar psalmgezang, kienspel en een slokje saguweer elkander geregeld afwisselen, tot dat de dageraad deze diep bedroefde vrienden uiteendrijft.

Bij het grootste deel der Inlandsche bevolking bestaat nog het dwaze denkbeeld, dat de Europesche medicijnen vervaardigd worden van menschenbeenderen, en vooral van de hersenen; het is nog geen twee jaren geleden dat de bevolking elkander 's nachts wakende hield, door gedurig op de tifa te slaan, omdat zij meende vernomen te hebben dat in het hospitaal medicijnen benoodigd waren, en dus eenig volk was uitgezonden om koppen te snellen; alleen de tusschenkomst der policie konde de nachtrust herstellen. Dit denkbeeld mag te meer verwondering baren, omdat onder de hospitaalbedienden verscheidene geboren Ambonezen zijn, en deze toch wel zien zullen, dat de medicijnen in kisten en pakken van elders worden aangevoerd.

Zachtmoedigheid wordt niet veel bij de Amboinezen gevonden, zij zijn tamelijk onverschillig voor een anders lief of leed; jegens hunne vrouwen en kinderen is hunne liefde ook zeer beperkt; niet zelden zijn de gevallen dat echtgenooten elkander bij de policie aanklagen, wegens mishandeling, en zeer erg zijn soms de kloppartijen, die tusschen man en vrouw voorvallen, waarbij de geheele buurt komt zien, en in vrolijkheid en scherts den afloop verbeidt, zonder eene hand ter hulp te reiken. Misbruik van sterken drank is hiervan meestal de oorzaak.

Van feesten en danspartijen is de Ambonesche burger een aartsliefhebber; elke geschikte gelegenheid grijpt hij aan om op de toonen van viool, trom en fluit zijne danslust bot te vieren; dikwerf duren die partijen twee maal vier en twintig uren achtereen, zonder dat de muzijk een oogenblik stil staat.

Zoowel in de danskunst als in de muzijk, hebben vele burgers het tot eene goede hoogte gebragt; zoodra hebben zij niet een nieuwen dans of een nieuw muzijkstuk gehoord of zij zijn ze ook meester.

GEMENGDE MEDEDEELINGEN.

De levensduur der dieren.

De beer, de hond en de wolf leven zelden meer dan 20 jaar; de vos leeft 14 — 16 jaar, de kat 15 jaar, de eekhoorn 7 à 8 en het konijn 7 jaar. Een olifant kan 400 jaar oud worden. Toen Alexander de Groote, den koning van Indie Porus overwon, werd een olifant gevonden, die zóó dapper had medegevochten, dat de koning hem Ajax noemde. De overwinnaar gaf hem aan de zon ten geschenke en liet hem in vrijheid loopen, na hem met het volgende opschrift te hebben geteekend: „Alexander, de zoon van Jupiter, heeft Ajax aan de zon gewijd"; 350 jaar later leefde het dier nog. Hoenders hebben tot 30, en rhinoscerossen 20 jaar geleefd; men verhaalt van een paard, dat 60 jaar oud is geworden, doch zelden worden zij ouder dan 25 à 30 jaar. Kameelen worden soms 100 jaar oud. Volgens Cuvier leven de walvisschen een duizendtal jaren en bruinvisschen 30 jaar. Te Weenen is een adelaar 104 jaar oud geworden. Raven leven meermalen 100 jaar; er zijn voorbeelden van zwanen, die hun 360ste jaar hebben bereikt. Eén schildpad leefde 700 jaar.

Regterlijke organisatie onder de Cheroqué's.

Onder de Cheroqué Indianen is de beschaving in zooverre doorgedrongen, dat zij onlangs een man, die een moord had begaan, met al de gevorderde formaliteiten ter dood bragten. Het tooneel had plaats in een Indiaansch dorp 25 mijlen van de stad van Buren, in Arkansas. Een Indiaan Mosquito genaamd, werd vermoord gevonden. Het vermoeden viel op een andere roodhuid met name Nat. Deze werd door eene regtbank van Cheroquezen schuldig bevonden en veroordeeld om te worden gehangen. Een Cherif onder hen moest dit vonnis ten uitvoer brengen en de blanken hadden hoegenaamd geen bemoeijenis in deze zaak. De Sherif had eene galg doen oprigten nabij de hut welke voor geregtszaal had gediend. Toen men echter kwam om Nat, die een soort van reus was, op te knoopen, bevond men, dat de galg niet hoog genoeg was. De geheele vergaderde stam trok daarop met den Sherif en Nat aan het hoofd de oevers van de Arkansas langs om een boom te zoeken, die de plaats van galg kon vervangen.

Dit was geene gemakkelijke zaak; want nu eens vond de Sherif en dan weder Nat den boom ongeschikt. Eindelijk bereikte men een katoenboom met sterke en horizontaal uitstekende takken." Deze is goed!" riep de Sherif. „Wij kunnen geen beter vinden!„ antwoordde Nat, en de zaak was daarmede in orde. Nat vroeg verlof om voor het laatst nog eens een bad in de rivier te mogen nemen. Dit werd hem zonder de minste aarzeling toegestaan. Een blanke zou deze gelegenheid hebben aangegrepen om te ontsnappen, doch een Cheroqué niet. De reusachtige Nat ontkleedde zich, sprong in het water en genoot een overheerlijk bad. Daarna verrees hij weer uit de rivier, deed zijne deken om en stelde zich ter beschikking. De scherpregter gelastte hem vervolgens den boom te beklimmen, welk bevel met de vlugheid eens eekhoorns werd volbragt. Daarna volgde de scherpregter met zijne helpers op dezelfde wijze.

Nat zat op zijn gemak op den tak des booms die als arm der galg moest dienen. „Een beetje verder, Nat!" zei de Sherif. Met groote vlugheid ging deze naar het uiteinde van den tak. Nu maakte de scherpregter den strop gereed, deed dezen om den nek van zijn patient en bond vervolgens de koord stevig om den tak. Dit alles geschiedde met de grootste koelbloedigheid, hoewel het den lezer vreemd moge toeschijnen. Toen alles in orde was, zei de scherpregter dat hij wilde afklimmen, en dáár zijnde zou hij roepen: „Spring!" „Goed zoo!" zei de Cheroqué. Nu twee minuten riep de Sherif: „Spring Nat!" en Nat sprong. Daar hij van eene belangrijke hoogte neerkwam, was hij onmiddelijk dood.

Italiaansche Rooversvereenigingen.

Men berekent dat er te Rome en in de nog aan het in verval zijnde Pauselijke gebied onderworpene provinciën niet minder dan 5000 roovers bezoldigd worden door den Ex-Koning van Napels en zijn kerkelijken bondgenoot; zij zijn uitgerust om terstond te ageren. 100 man, van de slechtst bekende soort, zijn op het punt om van Marseille uit zich met hen te vereenigen, gelijke benden van dezelfde hoedanigheid, verzamelen zich te Malta, te Triëst — en ook te Cadix, deze wachten om hun aanval te vereenigen met dien van hunsgelijken komende uit Illyrië en Dalmatië. Niet weinig van de Iersche overloopers van de brigade van Majoor O'Rielly zijn aangeworven. Van alle zijden der wereld schijnt dus het onweder boven de aan Italië getrouwe Napelsche provinciën los te willen barsten. De leiders der reactionnaire partij hopen met niet minder dan 6000 man aldus in het veld te treden. Maar men moet daarbij opmerken dat zij nu toch alle hoop hebben moeten opgeven om nationale elementen in den aanval mede te slepen. Het overgroote deel van hunne magt bestaat uit vreemde dweepers, avonturiers en boosdoeners. Bij de meeste der laatste gevechten waren het ook slechts vreemdelingen die door de Italiaansche troepen werden gevangen genomen.

En hoe zullen die troepen of liever benden van het noodige, kleeding, voedsel en dak, voorzien worden? Arme landlieden, die zulke manschappen in hun kwartier krijgen!

Aanplant van katoen in Algerië.

Eene Engelsche Maatschappij, in het bezit van een kapitaal van 1,000.000 £, heeft besloten om de aankweeking van stapelkatoen in Algerië te beginnen. Het Fransche Gouvernement heeft der Maatschappij 70,000 morgen lands in de vlakte van Hobra geschonken, daarvan zijn 30,000 morgen geheel moeras, welke dus gedraineerd moeten worden. De Maatschappij heeft het voornemen om van die gelegenheid partij te trekken door het graven van een kanaal, bevaarbaar door groote booten, en zal daarbij te „Port-Aux-Poules" een haven aanleggen. Zij zal den landlieden geld à 5 ten honderd voorschieten, en dat onder voorwaarde, dat zij voor haar katoen zullen aanplanten. Op hare eigene katoen-plantaadjes zal zij stoomploegen gebruiken, met zulk een ploeg kunnen 20 morgen per dag omgeploegd worden; en over de geheele uitgestrektheid van hare bezitting zullen Americaansche wegen aangelegd worden.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR.
Junij	6	Amerikaansch	Sumatra	Kinsman	Manilla	30 April	New-York
〃	7	〃	H. B M. st. Refliman	J. W. Reed	Engeland	7 Febr.	Singapore
〃	8	Engelsch	Maid Queen	T. Smith	London	16 Maart	Hongkong
〃	9	Fransch	La Forte	Bourgois	Saigong	11 Mei	Frankrijk

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Junij	7	Nederlandsch	bark	Admiraal Piet Hein	L. Hazewinkel	Indramaijoe	6 Junij	J. Cezard & Co.
〃	—	Ned. Indisch	〃	Balgies	Said Alie	Palembang	17 Mei	P. Landberg & Zoon.
〃	—	Engelsch	〃	Isle of France	A. A. Ashmira	Sydney	14 April	Maclaine, Watson & Co.
〃	8	Nederlandsch	〃	Maria Henr. Geertruida	de Boer	Probolingo	31 Mei	B. Kopersmit & Co.
〃	10	Ned. Indisch	stoomb.	Kon. der Nederlanden.	E. Lewis	Soerabaija	7 Junij	W. Cores de Vries
〃	—	〃	〃	Palembang Packet	J. F. Scheel	Cheribon	9 〃	Buijs, Jacobsen & Ce
〃	—	〃	bark	Anoear Salim	Said Hoessin	〃	7 〃	Coulster

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR.
Junij	7	Ned. Indisch	bark	Tian Posoeij	A. den Broeder	China via Singapore
〃	—	〃	schip	Hood Hood	Said Sahap	Samarang
〃	—	〃	bark	Thae Goan	Tan Goatsan	Riouw
〃	8	Nederlandsch	schip	India Packet	G. Diepering	Nederland
〃	—	〃	bark	Sliedrecht	Y. Feenstra	〃 via Tjilatjap
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. Kramer	Borneo W. K.
〃	—	Siam	bark	Kim Hongtaij	Io Kauweng	Siam
〃	11	Ned. Indisch	stooms.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Palembang

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Hebe*	A. H. Kiehl		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Makasser	J. Rip		J. Cezard & Co.
〃	bark	Admiraal Piet Hein	L. Hazewinkel	Nederland	〃
Ned. Indisch	schoen.	Sala Sala*	Tan Tjoan		Coulster.
〃	bark	IJdroesie*	Sech Bakier		〃
〃	schoen.	l' Union*	G. Schuit		Pandel & Stiehaus.
〃	〃	Chieftain*	J. C. Kruijmel	Biliton	John Pryce & Co.
〃	〃	Saenah*	Moh. IJoesin	Soerabaija en Makasser	Buys, Jacobsen & Co.
〃	brik	Feidul Ghaijer*	Salim bin Boegies		〃
〃	bark	Sara Eleonora*	Reisiger	Samarang	Cassalette & Co.
〃	schip	Neerland 's Indie*	W. van Essen		G. Buijn & Co.
〃	bark	Balgies*	Said Sahab		P. Landberg & Zoon.
〃	brik	William*	J. Bastiaansen		〃
〃	schip	Maria Henriette*	J. Winter	Samarang	B. Kopersmit & Co.
[illegible]	bark	Antonia*	Bock	Padang	Metzendorff, Wilmans, Ruijs &Co.
[illegible]	schip	Castilian*	N. Procter	Manila	Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Prins Oscar*	Oberg	Nederland	〃
〃	〃	Tata Morgana*	Stjernberg	t' Kanaal	C. Bahre & G. Kinder.
Deensch	schip	Cecrops*	Davidson		〃
Engelsch	bark	Ile of France*	A. A. Ashmire		Maclaine, Watson & Co.

Aangekomen schepen te Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCH.	GEZAGV.	VAN	DATUM.
Mei	31	N. I.	stoomb	Palembang	Kramer	Batavia	29 Mei
Junij	2	〃	bark	Anis Balgaer	Sech Soenkar	Grissee	30 〃
〃	—	〃	〃	Faid Alim	Sech Lachbal	Bima	26 〃
〃	—	〃	〃	Fathoen Nassar	Hass. Asegaf	Grissee	28 〃
〃	—	Ned.	schip	Helena en Anna	Lupcke jr.	Probolingo	26 〃
〃	3	N. I.	bark	Polkus Sa-ada	Sech Bansir.	Pontianak	17 〃
〃	—	〃	brik	Almarshoegie	Bin Ishak	Banjermass.	27 〃
〃	—	〃	schoen.	Hing Sing	Ho Kie	Pontianak	14 〃
〃	—	〃	stoomb	Oenarang	van Hulstijn.	Batavia	2 Junij
〃	4	Z. M.	stooms.	Bromo	kapt. lt. t/z Riviere		—
〃	5	N. I.	bark	Oen Goan	Lim Djehie.	Rembang	26 Mei

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCH.	GEZAGV.	NAAR
Mei	31	N. I.	schoen.	Poelkoe Said	Ambo Gowee	Pontianak
Junij	1	〃	schip	Sara Eleonora	Reisiger	Pekalongan
〃	—	〃	stoomb	Palembang	Kramer	Batavia
〃	3	〃	bark	Bintang Anam	Steendam	Amoy China
〃	—	Ned.	〃	Cornelia	de Witt	Soerabaija
〃	—	N. I.	brik	Hoat Hin	Ong Bansoeij	Riouw
〃	—	〃	schoen.	Hab Eng	Ong Watsioe	〃
〃	—	〃	bark	Orestes	Jo Agowu	Batavia
〃	5	〃	schip	Maria Henriette	Winter	〃
〃	—	〃	bark	Almarshoehie	Sech Ishak	Cheribon

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAG		NAMEN DER SCHEP.	GEZAGV.	BESTEMM.
Ned.	schoen.	Johanna Catharina	Besseling	
〃	bark	Maria Agnes	van Deursen	Nederland
〃	〃	Frans en Elise	Niedfeld	
〃	schip	Helena en Anna	Lupcke	Nederland

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	VAN.
Mei	28	Ned.	schip	Jannetje	Blokziel	Soerabaija
〃	31	N. I.	bark	IJoeserien	Sech Hoesien.	Balie
〃	—	Ned.	schip	Kijkduin	Dekker	Batavia

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	NAAR.
Mei	28	N. I.	schip	Charles	Kamaralie	Panaroekan
〃	30	Ned.	schoen.	Fathal Haer	Beledrom	Biema
Junij	3	〃	bark	IJoeserin	Hoesin	Balie

In lading liggende schepen te Pasoeroean.

VLAG.		NAMEN DER SCHEP.	GEZAGV.	
Nederlandsch	schip	Jannetje	Blokziel	Nederland.
〃	〃	Kijkduin	Dekker	〃

Aangekomen.

CHERIBON. 3 Junij N. I. bark *Kimwan*, Lie Tjin-ing, v. Tagal; do. do. *Oeij Sinjo*, Oeij Holian, v. Batavia.
INDRAMAIJOE. 2 Junij N. I. brik *Faidul Haijer*, Sech Boegies, v. Bat; do. bark *Inglie*, Ko Haksie, v. Cheribon.
PEKALONGAN. 1 Junij N. I. bark *Sara Eleonora*, Reisiger, v. Sam.
JOANA. 27 Mei N. I. bark *Oengoan*, Lim Djehie, v. Rembang.
GRISSEE. 28 N. I. bark *Atiatool Barie*, Said Alijdroes, v. Tagal.

Vertrokken.

INDRAMAIJOE. 3 Junij N. I. bark *Habgoan*, Tje Tjoe, n. Riouw; do brik *Faidul Haijer*, Sech Boegies, n. Batavia.
PEKALONGAN. 3 Junij N. I. bark *Sara Eleonora*, Reisiger, n. Bat.
JOANA. 26 Mei N. I. bark *Oengoan*, Lim Djehie, n. Joana.
REMBANG. 31 Mei N. I. bark *Thae Liong*, Tjan Biensik, n. Joana.
GRISSEE. 2 Junij N. I. schoen. *Nathar*, Abdul Karim, n. Pagatan.
PROBOLINGO. 31 Mei Ned. bark *Henriette Geertruida*, de Boer, n. Ned.

Te Batavia, den 10 Junij 1862.

BENAMING DER GOEDEREN.		PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia	Per legg.	55.—	60.—	nominaal.
Cassia Vera		55.—		niet aan de markt.
Cochenille				Idem.
Cubeben	Per pic.	65.—		nominaal.
Foelie N°. 1 Benkoelsche		25.—		met meer vraag.
Gom Elastiek	Per pic.	90.—		zeer schaarsch.
〃 Benzoin		22.—	22.75	verkoopen.
〃 Dammar	Per pic.	21.50	22.—	〃
Gutta Percha				niets op de plaats.
Huiden, Koe		3.—	4.—	zonder vraag.
〃 Buffel	Per stuk.	3.50	4.50	weinig vraag.
Indigo		5.—		voor le kwaliteit te Sam. met goede vraag.
Japan Boomwas		35.—		afgedaan.
Kampher. Japan per Balie				niet voorhanden.
Klapper Olie		22.—	28.—	verk. voor cons.
Koffij, Java		40.—		geboden.
〃 Padang				zonder voorraad.
Koper, Japansch				〃
Kruidnagelen	Per pic.	46.—		zonder voorraad.
Notenmuscaat No. 1		60.—	70.—	met koopers.
Peper, zwarte		16.—	17.—	〃
〃 witte		35.—		met verkoopen.
Rotting, Banjermassing		8.—	9.—	〃
〃 Padang			6.50	met verkoopen.
Rijst, Indramaijoe met zakken		235.25		afgedaan.
〃 Witte Batavia 1e kwalit.		185.—		zonder vraag
〃 〃 〃 2e 〃		170.—	160.—	goede kwali-
〃 Carga		130.—	120.—	teit schaars.
〃 Padang				
Sandelhout		7.—		zonder voorraad.
Sapanhout Manila in Enterp.		3.—		nominaal.
〃 Bima	Per pic.	3.12		〃
Suiker No. 16		15.—		〃
Tabakbladeren				niet aan de markt.
Tamarinde		6.—		geen omzettingen.
Was		190.—		grif te verkoopen.
Tin, Billiton				niet voorhanden.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 99½% bij partikulieren.
〃 〃 〃 99% 〃 het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt 11.75 à ƒ 11.80 per £ afgedaan.
〃 China ƒ 2.72 per dollar nominaal.
〃 Singapore ƒ 2.80 per dollar verkoopen.
〃 Calcutta ƒ 122 per 100 Cs. Rs.
〃 Spetien. Sovereins ƒ 12,92½.
〃 Ducaten ƒ 6.90 oude.
〃 ƒ 5.75 nieuwe.
Mex. Dollars ƒ 2,75. nominaal.

Te Samarang, den 6 Junij 1862.

Koffij, ƒ 39.— op lev. geboden. per picol.
Suiker No. 16 ƒ 15.— op lev. nominaal. per picol.
Indigo, ƒ 5.— voor prima qualiteit per Amst. ℔.
Koehuiden, ƒ 66.— per kodie } schaarsch.
Buffelhuiden, ƒ 50.— per kodie. }
Staart Peper ƒ 60.— voor prima qualiteit op lev. nominaal per picol.
Rijst ordinairwit, ƒ 200.— à 210.— } per koijangs à 28 pik. zonder zakken
〃 carga, 〃 160.— à 185.— }
Klapper Olie, ƒ 28.—
Katjang 〃 〃 18.50—.
Rotting, ƒ 7,50.— à ƒ 9,—
Katjang Matten, ƒ 7.50 per 100 stuks.
Wisselkoers op Holland 99½%

Te Soerabaya, 4 Junij 1862.

Arak ℔ legg. ƒ 60,— @ ƒ 65.—	Rotting ℔ pic. ƒ 7.— @ ƒ 9.—
Cassia. Vera ℔ pic.	Rijst, witte ℔ koij. ƒ 180. ƒ @ 210.—
Huiden, Koe ℔ pic. ƒ 35.— @ ƒ 40.—	〃 Carga ℔ koij. ƒ 120. ƒ @ 150.—
〃 Buffel ℔ pic. ƒ 14.— @ ƒ 18.—	Sap. ℔ pic. ƒ 3.— @ ƒ 4.—
Koffij, Java ℔ pic.	Suiker No. 16 ƒ 16. @ ƒ 16½.—
〃 West Ind. ber. ℔ pic.	Tabaksbladeren ℔ pic.
Kurkema ℔ pic.	Tamarinde ℔ pic.
Lange Peper ℔ pic. ƒ 10½.— @ ƒ 12.—	Wisselkoers op Ned. 99½%.

Te Pasoeroean, 4 Junij 1862.

Suiker, No. 16, Nominaal.	Olie (klapper) ℔ pic. ƒ 25.—
Rijst, (Witte) ℔ pic. ƒ 9.—	Id. (katjang) ℔ pic. ƒ 24.—
	Wisselkoers 99 à 100%

Den 4 Junij waren in 's Lands pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1861.

174,073—14 pic. suiker,
187,216—77 〃 koffij,

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen op den 4 Junij 1862.

33,663.22 pic. suiker, oogst. 1861.
95,908—18 〃 koffij, 〃 1861.

Te Toeban, den 2 Junij 1862.

Rijst No. 1, ƒ 6.— de picols.
〃 〃 2, ƒ 5.— de picols.
Klappernoten 1ste soort, ƒ 4.— de 100 stuks.
〃 2de soort, ƒ 3.— de 100 stuks.
Klapper-Olie ƒ 0.70 de vierk. flesch.
Katjang 〃 ƒ 0.60 〃 〃 〃
Spek ƒ 0,37½ het kattie.

Te Soerakarta.

	Rijst 1ste soort per pic.	2de soort per pic.	Klapper-Olie vierk. fl.	Katjang-Olie vierk. fl.
Januarij	ƒ 11.—	ƒ 10½.		
Februarij	ƒ 11½.	〃 9½		
Maart	ƒ 12.—	〃 10½		
April	ƒ 7.75	〃 6.75		
29 Mei	ƒ 6.75	〃 5.50	65 cts.	40 à 41 cts.

Te Magelang. (Kadoe) den 1sten Junij 1862.

Rijst ƒ 7.— @ ƒ 7.50 de picols.
Klappers ƒ 5.— @ ƒ 6.— de 100 stuks.
Klapper-Olie ƒ 0.60 de vierk. flesch.
Katjang-Olie ƒ 0.20 de ronde flesch.
Varkens Vleesch ƒ 0.40 het katie.
Rund. of Karbouwen vleesch ƒ 0.25 @ ƒ 0.30 het katie.

Aan- en Uitvoer Te Toeban (overzee.)

AANVOER:

1515 picols Rijst.

UITVOER:

174 picols Rijst.
36 〃 Padie.
1200 stuks Klappernoten.

UITVOER VAN SOERAKARTA
over de 4 eerste maanden van 1862.
KOFFIJ.

van het Gouvernement.			van Particulieren.		
Januarij	1864	picols.	Januarij	1822	picols.
Februarij	4005	〃	Februarij	2738	〃
Maart	8083	〃	Maart	97	〃
			April	2849	〃

Gezamenlijk vervoer van den oogts van 1861, 22,814 pic.

Van Suiker van Particulieren:

Januarij	13,125	picols.	Maart	9,422	picols.
Februarij	4,311	〃	April	7,995	〃

INVOER van ZOUT
van GRISSEE naar SOERAKARTA:

Januarij	263	koijangs.	Maart	300	koijangs.
Februarij	405	〃	April	437	〃

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.

VAN DEN 5 TOT 7 JUNIJ 1862.

Aanvoer.

Van Singapore, Riouw en Muntok per Ned. Ind. stooms. *Prins van Oranje*, gez. Kuller, agt. W. Cores de Vries.

4 kn. opium, *Paine, Stricker en co.*
1 kistje sovereigns, *B. Kopersmit en co.*
1 kistje sovereigns, *N. H. M.*
1 kistje sovereigns, *Schroder Visser.*
1 kistje juweelen, *Pitcairn, Syme en co.*
1 bl. manufact., *Said Jaffar Habrie.*
10 pakk. was, *Manuk.*
8 pakk. was, *Arathoon.*
8 pakk. was, *Joakim.*
8 kn. was, *Gasper en co.*
5 pakk. was, *Aganoer.*
5 pakk. was, *Nahapiet.*
1 kt. manufact., *Sech Abdulla Arfan.*
1 kistje goud, *Sech awab Badawie.*
1 kistje ducaten, 1 bl. gouddraad, 1 kistje koopwaren, *E. Moormann en co.*
1 kistje goud, 6 kn. ruwe zijde, *Said Moh. Satrie.*
1 kistje sovereigns, *Said aloei bin Said Sahab.*
1 kistje sovereigns, *H. en A. Straus.*
10 zakk. koopwaren, *Hill.*
6 kn. koopwaren, *Picart.*
10 bn. manufact., *Said aloei Satrie.*
99 ks. thee, *IJo Tjebeng.*
25 zakk salpeter, *Martherus.*
38 zakk. was, 50 do. salpeter, 15 do. poetjoek, 190 ks. gember, *Order.*
25 zakk. salpeter, 48 do. poetjoek, *Joakim.*
2 kn. manufact., 2 kt. zijde, 1 kistje juweelen, 1 do. goud, 12 kn. was, 4 kn. sigaren, *Voor Samarang.*
11 kn. zijde, 7 ks. goud, 10 kn. en coll. manufact., 4 kn. ruwe zijde, 1 kt. tjindees, 2 kn. zijden-garen, 1 kt. zilv. munt, 1 do. kaarsen, 1 bl. chitzen, 1 diversen, 1 kt. ijzerwerk, 3 kn. genever, 3 md. was, *Voor Soerabaija.*
1 kistje sovereigns, *Voor Macasser.*

Van Riouw voor Batavia.

265 krandj. gambier, 64 zakk. witte peper, *Order.*

Uitvoer.

Naar Saigon per Frans schip *Giscours*, gez. Laine, agt. C. Bahre en G. Kinder.

8 leksteenen, 3 kn. amerik. stoelen, 2 do, waschtafel en toebehooren, *van den Albeelen en co.*
191 vn. vleesch, uit entrep., *Zuur.*
100 kn. wijn uit entrep., *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
59 vs. spijkers, 1 kt. kwasten, 20 vs. staal, 4 kn. borden, 1 kt. waschstellen, 2 kn. filtreer machines, *L. Platon en co.*
20 kn. champagne, 10 do. siropen, 2 kt. parfumerien, uit entrep., 6 kn. vruchten op azijn, 1 kt. olijven, 3 kn. vruchten op bradij, 3 do. vruchten op water, *Picart.*
1 k. zeep, 1 do. diversen, 1 do. pleetwerk en kramerijen, *Gumprich en Srlauss.*
25 ks. champagne, uit entrep., 1 kt. kramerijen, 2 raderen, 3 kn. keukengereedschappen, 1 kt. lucifers, 1 do. eau de cologne, *Leon en Reis.*
35 ks. siropen, 12 vn. cognac, 6 do. azijn, *Goring en co.*
10 vn. bier uit entrep., 125 coll. ijzer, 150 md. en kn. bier, 50 ks. cognac, 20 kn. prov. en aardewerk, 15 vs. boter, *van Riet en Wijnveld.*
35 kn. kiersch, uit entrep., *Audineau.*
42 kn. cognac, uit entrep., *C. Bahre en G. Kinder.*
50 ks. olijf-olie, 97 coll. provisien, 40 kn. sardijntjes, 1 kt. capsules, 323 kn. en vn. wijn, 15 ks. cognac, 25 coll. olie, 19 kn. en bn. koopmanschappen, 2 vn. spijkers, 560 ton steenkolen, *Aan boord gebleven lading van Frankrijk.*

Naar Samarang per Eng. bark *Scotland*, gez. Lyle, agt. Maclaine, Watson en co.

293 kn. en 33 bn. manufact., 116 ton steenkolen, 32 kn. ijzeren-daken, 20 do. koper, 18 do. diversen, 30 ton ballast ijzer, 119 md. aardewerk, 100 vn. harst, 29 suikerpannen, 42 coll. machinerien, 5 do. manufact., 4 vn. gember wijn, *Aan boord gebleven lading van Engeland.*

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA.

VAN 23 TOT 24 MEI 1862.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Helena*, gez. J. A. van Winkel.

2 rijtuigen, 1. pak. diversen, 1 kt. brandewijn, *Major, Matsen en co.*
50 vn. bier, 1 kt. diversen, *D. Mauritz Martens.*
10 oxhoofden azijn, 89 coll. manufact., *J. F. van Leeuwen en co.*
200 hammen, 1 kt. kleederen, *Schimmelpenninck en co.*
150 keld. genever, 4 kn. calicots, 500 do. zeep, 206 vs. boter, 26 kn. wijn, 1 kt. zeilgaren, 1 do zink, 1 do. lederwerk, 54 stuks steenen, 20 ton giet-ijzer, 60 bundels schoppen, 2 vn. koopwaren, 9 coll. manufact., *Order.*
12 kn. manufact., *Bahlman en co.*
2587 kilo's ijzer, *L. G. van Lakerveld en co.*
2 kn. orgels, 7 do. manufact., *Mac. Lennan en co.*
24 kn. wijn, *Fraser, Eaton en co.*
3 kn. papier en boeken, *van Coevorden.*
2 kn. parfumerien, *Anemaet en co.*
5 kn. salemporis, *Gebrs. van Delden.*
10 kn. diversen, *B. J. Overbeek.*
5 kn. speelgoed, *J. Kooze.*
1 piano, *A. T. Mounier.*
20 vn. ijzerwerk, 5 kn. diversen, *C. A. Tol.*
3 blikken kistjes *J. Plaasman.*
33 kn. portwijn, 1 kt. zink, 49 coll. manufact., 12 bladen machinerien, 10 kn. diversen, *E. ten Brinck en co.*
1 coll. machinerien, *van Gennep.*
5 kn. diversen, *J. C. R. Stienmets.*
1 kt. glaswerk, *H. Kiel.*
2 kn. regalen, *Mesr. Vreede*
3 kn. diversen, *Kooze.*
3 kn. eau de cologne, *J. S. de Haan.*
1 kt. ijzerwerk, *A. Duijshardt.*
1 kt. blikwerk, *Gebrs. Gimberg en co.*
1 kt. *Kniphorst.*
2 kn. diversen, *Nolthenius.*
4 kn. diversen, *Mathieu, Ebbs, Ruijs en. co.*
1 kt. diversen, *Bak.*
1 kt. eau de cologne, *van Oordt.*
3 coll. diversen, *Mr. W. J. s'Jacob.*
36 coll. diversen dranken, *W. Cores de Vries.*
37 pic. machinerien, *B. J. van Eck en co.*

Van Nederland per Ned. schip *Cornelis Wernard Eduard*, gez. J. Bakker.

12 kn. wijn, 24 pijpen madera, 110 kist. manufacturen, *Mathieu Ebbs Ruijs en co*
13 kn. portwijn, 29 kist. mannfacturen, 8 kist. koper, 4 vaatjes spijkers, *E. ten Brinck en co.*
6 kn. gedistileerd, 45 kist. manufacturen, *J. F. van Leeuwen en co.*
26 kn. diversen, *Hill Broekman en co.*
100 kn. venster-glas, 5 kist. likeur, *Major Matsen en co.*
20 vn. zilvergeld. *Gouvernement.*
167 kn. manufacturen, 8 kist. lijm en griffels, *Gumprich en Strauss.*
13 kn. koopwaren, 80,000 steenen, 175 bundels, 355 staven ijzer, *Order.*
14 kn. koopwaren, *P. Kervel en co.*
4 kn. ijzerwerk, *L. G. van Lakerveld en co.*
2 kn. manufacturen, *van Haasen.*
1 kt. manufacturen, *Gebr. Perret en co.*
30 kn. ijzerwerk en machinerien, *Order,*

AANVOER EN UITVOER TE PADANG

VAN 25 MAART TOT 8 APRIL 1862.

Aanvoer.

Van Amsterdam per Ned. schip *Pertinax* gez. W. C. Hageman.

1 kt. diversen, *Blaauwpot.*
1 kt. diversen, *J. R. Hessig.*
1 kt. diversen, *van Warmelo.*
1 kt. diversen, *Grobbee.*
1 pk. diversen. *J. Abbink.*
1 kt. diversen, *Koopmans.*
10,000 ps. roode dakpannen, *van den Broeke.*
1 kt. diversen. *Stricker.*
1 kt. diversen, *Andriessen.*
2 kn. diversen, *Jocobson.*
1 pk. diversen, 1 kt. monsters, 10 kn. manufact., *Purvis en co.*
9 kn. manufact., 1 kt. monsters, *Dummler en co.*
60 ks. spiritus, 500 kelders genever, *Paine Stricker en co.*
16 kn. en 5 bn. manufact., *Nommensen.*
100 vs. boter, 75 manden selterswater, *Order.*
1000 ks. genever, 175 kn. bier, 10 ox. wijn, *Order.*
300 ks. diverse dranken, *Gezagvoerder.*
15 ks. bitter, 30 kn. bessen genever, 24 kn. manufact., 1 verzegeld pakje, 10 bn. manufact., 4 monster kistjes, 1 kt. koperen sloten, 4 kn. behangsel papier, 25 vs. loodwit, 10 vs. zinkwit, 100 pullen lijnolie, 20 ox. azijn. 65 manden aardewerk, 30,000 stuks metzelsteenen, *H. van Rijckevorsel en co.*
26 ton teer, 10 kn. rum, 40 kn. provisien, 1 kt. regaal, 20 kn. gedr. vruchten, 8 kn. chocolaad, 10 kn. gedr. provisien, 20 vs. zinkwit, 25 vs. krijt, 30 do. azijn, 200 manden bier, *D. Hiksink Jr. en co.*
25 kn. manufact., 4 monster kistjes. 50 ks. kaas, 150 vs. boter, 8 kn. papier, 24 ks. portwijn, 1 kt. gouddraad, *P. van Oversee en co.*

Uitvoer.

Naar Amsterdam per Ned. bark *Sir Robert Peel* gez. J. J. Lange.

5950 pic. koffij, 195 pic. kassia, 68 pic. rotting, 1255 pees runderhuiden. 139 pees buffelhuiden, 5 ks. laganolie. *N. H. M.*

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.